

UVODNA RIJEČ

Tko je financirao Domovinski rat

Piše: Jasna A. Petrović

Čitamo ovih dana kako je Hrvatska dobila 500 novih multimilijunaša pa ih sada ukupno ima 11.900, što je 30 posto više nego prije deset godina. Riječ je o ljudima čije bogatstvo prelazi vrijednost od milijun dolara, skoro sedam milijuna kuna. A među njima ima nemalo uglednih političara, koji većinom nisu niti vidjeli ratnu liniju Domovinskog rata, a veći su domoljubi od svih nas umirovljenika. Tu se ne računaju godine domoljubnog staža, već godine stjecanja bogatstva brzinom svjetlosti.

Sada je premašena i vizija prvog hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana koji je Hrvatsku kao zemlju sreće i blagostanja vidio u stvaranju dvije stotine bogatih obitelji. Ako je Tuđman u svojim davnim vizijama ipak mislio na one prave milijunaše-teškaše, odnosno ultramilijunaše, i tu je njegova vizija nadmašena jer Hrvata teških najmanje 10 milijuna dolara sada je više – čak 213.

Zanimljivo je kojom brzinom raste broj ultramilijunaša, jer u Europi taj je porast u posljednjih deset godina 17 posto, a u Hrvatskoj čak 33 posto, dakle – dvostruko brže unatoč šepavom gospodarstvu i niskom BDP-u.

Uostalom, ministar Lovro Kušević ležerno je objavio recept kako do 44. godine života lako postati milijunaš, ako radiš kao student na štandu, zaposliš ženu, od navodne staje napraviš dvorac, od poljoprivrednog zemljišta građevinsko, od tuđih parcela bez nasljednika svoje, i sve slično. Prava sitnica! Ili kako je posve normalno da sin ministra Gorana Marića useljava „kao podstanar“ u stan od 136m² u luksuznoj zgradi u zagrebačkoj Veslačkoj ulici, a slučajno je vlasnik tog stana firma kojoj je njegov otac bio direktor prije odlaska u politiku. Ili ministar Tolušić čiji „roštilj“ ima oko 200 m², a nije ga prijavio u imovinsku karticu.

To su neki novi dečki. Oni nisu branili Hrvatsku u Domovinskom ratu; oni su se bogatili.

Pa tko ju je obranio? E, sada slijedi umirovljenička matematika poniženja. Kad je 1990. godine započinjao rat, udjel prosječne mirovine u prosječnoj neto plaći iznosio je 77,23 posto. Kad je rat završio, 1996. godine - 45,88 posto, a sada 2019. bijednih 37,7 posto. Koliko bi tek bilo da se nije vratio famozni dug umirovljenicima koji je „pokrala“ vlada Nikice Valentića, a vratio im ga Ustavni sud? Oduzeto im je puno više, a vraćeno tek 11,5 milijardi kuna. To je novac kojim je financiran Domovinski rat, a financirali su ga hrvatski umirovljenici.

Tko ne vjeruje nama, neka poslušaj riječi Andrije Hebranga, koji je svojedobno rekao: „U ime HDZ-a zahvaljujemo umirovljenicima što su u velikoj mjeri financirali Domovinski rat i na taj način pomogli isto kao branitelji na prvoj crti bojišnice.“ Objasnio je tako da Vlada nije otela novac umirovljenicima jer je htjela nepravdu, već je trebala organizirati obranu protiv agresije tada 5. Armije u Europi.

No, zašto danas Hrvatska ima udjel prosječne mirovine u neto plaći od 37,7 posto, najniže od svih, prijateljskih i bivših neprijateljskih zemalja u okruženju? Zašto npr. Slovenija i Makedonija imaju taj udjel od čak šezdesetak posto, a Srbija i Crna Gora pedesetak? Zato jer hrvatski umirovljenici nisu samo financirali obranu domovine, o čemu se šuti, već su financirali i rađanje hrvatskih multimilijunaša, o čemu se još manje govori.

Bijedne hrvatske mirovine dotakle su dno. U Superhik državi sve je moguće, da se bogati bogate na siromašnima, a da siromašni šute.

U OVOM BROJU:

DOPUNSKO OSIGURANJE
Daj 60, uzmi 70 kuna

ČARI HRVATSKE BIROKRACIJE

Umirovljenik ovršen,
a ima zaštićeni račun

POLJSKA UKIDA
DRUGI MIROVINSKI STUP
Protiv gulikoža

GOVOR MRŽNJE PROTIV
JEDNODNEVNIH KUPAČA
Jadran ne želi
siromašne turiste

INTERVJU

prim.mr.sc. Egidio Čepulić

Političare
ne zanima
dostojanstveno
umiranje

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika Hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10 000 Zagreb

IN MEMORIAM

MILAN TOMIČIĆ

Dobri duh Sindikata umirovljenika

Teško se oproštati s dobrim ljudima kao što je Milan Tomičić, zamjenik predsjednice Sindikata umirovljenika Hrvatske u dva mandata, voditelj i ikona Pravnog savjetovišta, čovjek s 24 sata otvorenim brojem telefona za oštećene, ranjene, izgubljene, za sve potrebite.

Milan je rođen 27. svibnja 1944. godine, a školovao se i studirao pravo u Zagrebu. Cijeli radni vijek je odradio u četiri firme, da bi u mirovinu otišao 29. prosinca 2003. godine. Već 19. rujna 2006. je započeo raditi kao pravni savjetnik u tada Polivalentnom savjetovištu SUH-a u Zagrebu. Zatim je 29. prosinca 2012. na 12. Skupštini izabran za zamjenika SUH-a i pred-

sjednika Statutarne komisije.

Pamtimo kad smo 2014. tiskali lektak o zlouporabama starijih kroz doživotne i dosmrtnu ugovore, Milan je rekao: „Može, stavite moj broj mobitela na svih 10.000 letaka. Neka ljudi zovu odmah kad im je potreba.“ I tako je služio sve svoje dane, otvorena srca, britka uma i čvrste šake.

Šarmer Milan je otišao, s tugom su komentirali mladi aktivisti iz Saveza samostalnih sindikata Hrvatske. Kako i ne bi kad nikada neće zaboraviti kako su ga popeli na klimavi stolić ispred Hrvatskog sabora i strepili hoće li pasti. Ne, Milan je održao govorčinu i podržao mlade radnike.

Milan-gospodin je otišao. Uvijek spreman otvoriti vrata i popričati sa svakime, prihvaćajući pri tome argumente i spreman učiti do svog posljednjeg dana i daha.

Kao član Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe pri Vladi Republike Hrvatske, smireno i pristojno bi saslušao uvažene sugovornike, no onda gardom onoga koji dobro zna što je njegova misija, založio bi se za prava najslabijih, najnemoćnijih i najponiženijih.

Ispraćen je na zagrebačkom krematoriju od brojnih aktivista Sindikata umirovljenika Hrvatske iz raznih dijelova Hrvatske, prijatelja i rodbine, a posljednji pozdrav uputili su mu i predstavnici Saveza samostalnih sindikata Hrvatske i Ministarstva rada i mirovinskog sustava.

13. NACIONALNO VIJEĆE ZA UMIROVLJENIKE I STARIJE OSOBE

Mirovine tonu ispod granice bijede

UZagrebu je 4. srpnja 2019. održana 13. sjednica Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe na kojoj je s dopunama usvojen Program rada Nacionalnog vijeća za 2019. i 2020. godinu. Predstavnici Sindikata umirovljenika Hrvatske su odmah na početku podijelili otvoreno pismo ministrima financija i zdravstva sa zahtjevom da se nakon 15 godina konačno povisi cenzus za dopunsko zdravstveno osiguranje. I od strane predstavnika Matice prihvaćen je takav zahtjev kao prioritetan.

Također je zatraženo da se do kraja godine na dnevni red stavi i model usklađivanja mirovina, iako je pomoćnica ministra Melita Čičak ispred Ministarstva rada i mirovinskog sustava naglasila kako je to nerealna želja. No, predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović upozorila je na činjenice da je 1990. udjel mirovine u neto plaći iznosio 77,23 posto, nakon rata 1996. godine 45,88 posto, a danas mizernih 37,7 posto te da se opadanje realne vrijednosti mirovina mora zaustaviti.

Ivo Bulaja ispred HZMO te Zoran Prottega ispred Regosa dali su sveobuhvatnu informaciju o provedbi propisa donesenih u okviru mirovinske reforme te odgovorili na brojna pitanja umirovljeničkih predstavnika. Posebno je bilo zatraženo da Ministarstvo rada i mirovinskog sustava iznađe rješenje kojim se ne bi više ukidalo najnižu mirovinu umirovljenicima koji se zaposle na pola radnog vremena. Inače, sa stanjem 28. lipnja 2019. zaposleno je 12.856 umirovljenika i to poglavito starijih.

Pod razno je raspravljena hitnost novog cenzusa za dopunsko zdravstveno osiguranje, naročito zbog opasnosti da će kod novog usklađivanja mirovina i povećanja najniže AVM i do deset tisuća umirovljenika naći u opasnosti gubitka besplatnog dopunskog. Mato Obradović je ispred Sindikata umirovljenika zatražio raspravu o tzv. privatnim i obiteljskim domovima čiji su korisnici izloženi nemaru.

INICIJATIVA #67 JE PREVIŠE

SUH sudjelovao u predaji potpisa

Članovi Organizacijskog odbora Inicijative #67 je previše zajedno sa sindikalnim aktivistima i predsjednicima tri sindikalne središnjice koje čine inicijativu – SSSH, NHS i MHS, predali su 13. lipnja 2019. g. predsjedniku Hrvatskog sabora Gordanu Jandrokoviću Zahtjev za raspisivanje referenduma o usvajanju Zakona o izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju i simboličnih 65 kutija sa 748.624 prikupljena potpisa potpore građana za referendum.

Biserka Budigam, potpredsjednica Sindikata umirovljenika, kao vrlo aktivnog dionika akcije prikupljanja potpisa i poticanja starijih osoba da podrže Inicijativu, sudjelovala je u predaji potpisa. Referendum slijedi, pa će svi umirovljenici, i oni koji nisu dospjeli do nekog od štandova za prikupljanje potpisa, moći potpisati referendumska pitanja.

Daj 60, uzmi 70 kuna!

➤ **Sindikata umirovljenika u otvorenom pismu ministrima financija i zdravstva zatražio hitno povećanje prihodovnog cenzusa za besplatno dopunsko osiguranje**

Strah 74-godišnje umirovljenice Ranke B. iz Zagreba je opravdan: „Mirovina mi iznosi samo 1.506 kuna, a u mirovinskom su mi rekli da imam kategoriju najniže mirovine. Sada živim u strahu jer će mi kod nove povišice mirovina porasti za 3,13 posto i još ću nešto dobiti za usklađivanje, pa bih to sve zajedno moglo iznositi 67 kuna više. Tada bi mi mirovina porasla na 1.573 kuna. Živim skromno sa suprugom invalidom u malom stanu i moram priznati da skupljam plastične boce po susjedstvu, kako bih mogla pokrivati režije i prehraniti se. Je li točno da će mi zbog nove povišice biti ukinuto besplatno zdravstveno osiguranje?“

Teško je odgovarati na takve upite, jer su opravdani strahovi brojnih umirovljenika s donje granice bijede, onih koji imaju mirovine nešto niže od 1.516,32 kuna, što je sada prihodovni cenzus za osiguranika samca za stjecanje prava na dopunsko zdravstveno osiguranje na teret državnog proračuna. Gospođa Ranka je dobro izračunala i stvarno će za svojih 30 godina radnog staža dobiti nešto manje od 70 kuna, a izgubiti 70 kuna. Pa gdje je tu pravda!

Superhik ministar šuti

Sindikata umirovljenika Hrvatske stoga je 12. lipnja 2019. otvorenim pismom zatražio od ministara financija i zdravstva, Zdravka Marića i Milana Kujundžića, da se probude i prestanu s 15-godišnjim guljenjem siromašnih umirovljenika. Umirovljeničke udruge već puno desetljeće zahtijevaju povećanje cenzusa za dopunsko zdravstveno osiguranje, ali ministar financija drži svoju blagajnu zaključanu i ne odgovara na prijedloge da se prihodovni cenzus automatski povećava jednom godišnje prema hrvatskoj liniji siromaštva.

Ministar Zdravko Superhik ne samo da je očito senzibiliziran samo za bogate, već predstavnicima siromašnih niti ne odgovara na njihove dopise upućene direktno ili preko Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe. Ignoriranje je najgori odgovor poniženja, no njega to nije briga. Baci pogled na svoj skupocjeni sat i odjuri na novi sastanak!

Sindikata i Matica umirovljenika Hrvatske od rujna 2018. godine u više navrata su vodili neposredne pregovore s dužnosnicima Ministarstva zdravstva, kojom prigodom se stekao dojam kako će do utvrđenja novog cenzusa doći još tijekom 2019. godine, a takve najave je davao i ministar rada i mirovinskog sustava Marko Pavić.

Za hitno povećanje

Kako se približava drugi ovogodišnji termin redovitog usklađivanja mirovina, kojom prigodom je moguće očekivati i desetak tisuća novih gubitnika prava na besplatno dopunsko osiguranje zbog minimalno povećane mirovine i povišice najniže mirovine za 3,13 posto, SUH je pozvao ministra financija da odobri hitno utvrđenje prihodovnog cenzusa u visini hrvatske linije siromaštva (2.321 kuna za samca).

Kod prvog ovogodišnjeg usklađivanja više od 3.000 umirovljenika je dobilo mirovine veće za 40-50 kuna, ali su zbog toga automatski izgubili besplatno dopunsko osiguranje te su morali započeti plaćati po 70 kuna mjesečno, čime je saldo

usklađivanja za njih bio negativan. Sada će oko 253.610 umirovljenika s najnižim mirovinama doći u rizik gubitka dopunskog.

Neshvatljivo je da od 2004. godine, dakle već punih 15 godina, nije mijenjan prihodovni cenzus, što znači da svi oni koji imaju ostvarene prihode po članu obitelji i za kunu više od 1.516,32 kuna, a kod osiguranika samca više od 1.939,39 kuna, gube to pravo i klize u još veće siromaštvo.

U međuvremenu, mirovine su porasle za oko 35 posto, a plaće za 54 posto, a samo od 2012. godine broj polica dopunskog osiguranja na teret države smanjio se za više od 260 tisuća, odnosno sa 740 tisuća na sadašnjih oko 480 tisuća.

„Doista je neshvatljivo, ministre Mariću, koliko ste brzi i pripravnici povećavati mirovine prema posebnim propisima, dodatke propalim Royalovcima ili zaostatke pripadnicima HVO-a, a gulite one najsiromašnije, najslabije i najstarije. Vaša socijalna osjetljivost je ravna nuli“, podvlači se u dopisu Sindikata umirovljenika.

Prevenција bolesti

Pri tome su umirovljenici podsjetili i kako je prema izvješću Europske komisije Hrvatska na osmom mjestu u EU-u po najvećoj stopi smrtnosti koju je moguće izbjeći medicinskim intervencijama, te je upravo stoga od osobitog značenja što veća pokrivenost starije populacije dopunskim zdravstvenim osiguranjem, kako bi se prevenirali troškovi liječenja. I spriječilo svojevrstu masovnu eutanaziju.

To bi ministru financija trebalo biti posve jasno, no opća društvena marginalizacija starijih osoba, koja je dovela do relativne vrijednosti mirovine od 37,7 posto, koja je ujedno i najniža od svih zemalja u okruženju, dovela je do toga da je svaki treći građanin stariji od 65 godina potonuo u siromaštvo.

„Čini se da vas nije briga koliko gladnih umirovljenika kopa po kontejnerima i kantama za smeće, prikupljajući plastične boce i ostatke hrane. Čini se da gradite društvo nejednakosti, društvo koje pogoduje bogatima, a guli siromašne“, zaključuje SUH u svojem otvorenom pismu ministrima.

Predlaže se stoga da se prihodovni cenzus utvrđuje automatski svake godine prema liniji siromaštva koju jednom godišnje određuje Državni zavod za statistiku za samce te članove obitelji. Na otvoreno pismo do sada nije nitko odgovorio.

Jasna A. Petrović

POLJSKA UKIDA DRUGI
MIROVINSKI STUPKonačna presuda
protiv gulikoža

Iako su Poljska, Mađarska, Slovačka, Bugarska i Rumunjska reterirale iz drugog obveznog mirovinskog stupa kapitalizirane štednje, kakav im je krajem devedesetih godina nametnula Svjetska banka, Hrvatska i dalje živi u informativnoj blokadi, uvjereni kako je drugi mirovinski stup blagodat privatne štednje.

Češka i Slovenija i tada u devedesetima nisu imali velike javne dugove, pa su mirno otpušile pritisak Svjetske banke i odbile uvesti drugi obvezni stup, te se spasile. Međutim, osim Mađarske koja je praktički provela potpunu nacionalizaciju drugog stupa, Poljska je započela s prijelaznim ukidanjem obveznosti i polako uvodila dobrovoljnost. No, u hrvatskim medijima se od strane financijskih krugova lažiraju informacije, pa čak i o Poljskoj, koja će navodno opet vratiti drugi stup.

Točno je jedino to da je u lipnju 2019. poljski premijer konačno oglosio detalje oko likvidacije 38 milijardi eura iz drugog mirovinskog stupa, završavajući time brojne spekulacije o demontaži drugog stupa započetoj 2016. godine.

Prema priopćenju Vlade mirovinski fondovi će imati izbor preseliti sva sredstva u novoosnovani treći stup za dobrovoljnu individualnu štednju ili ih vratiti u prvi javni stup poljskog mirovinskog fonda. U prvom slučaju, članovi će platiti konverzijsku taksu od 15 posto vrijednosti sredstva, a vlasnici računa će imati pravo na isplatu tek kad odu u mirovinu, s tim što će dobrovoljna štednja biti privatne naravi i može se naslijediti. Oni koji prijeđu u javni stup, bit će pošteđeni dodatne takse.

Prema planu iz 2016. godine trebao se osnovati demografski rezervni fond, no novi model je postavljen nakon konzultacija u svibnju 2019., a što su potvrdili Vlada i Parlament, s time da konačna realizacija ukidanja slijedi u siječnju 2020. godine.

Model obveznog drugog mirovinskog stupa se u svim zemljama pokazao kao štetan, rizičan i opasan, poguban po javne financije, siromaštvo umirovljenika i neadekvatnost mirovina. Zato je i pod posebnim udarom financijaša bio i ministar Marko Pavić kad je mirovinskom reformom omogućio pravo izbora u trenutku umirovljenja, hoće li biti umirovljeni samo iz prvog stupa ili iz oba. Već se pokazalo da se onima s mirovinama nižima od prosječne drugi stup ne isplati. No, o tome će još biti riječi, jer je do umirovljenja ostavljen novac četirima mirovinskim fondovima za daljnju casino-ekonomiju.

KAKO RASTU MIROVINE

Sve za vlastiti džep

„O Bože čuvaj ti naše golubove i sirotinju, jer bogati se ionako za sebe pobrinu“, stih je iz pjesme Lupi petama Prljavog kazališta iz 1993. godine, a koja je uz domoljubnu konotaciju sadržavala i socijalnu tematiku s evergreen porukom da bogati uvijek nađu načina osigurati si lagodan život ne mareći za one koji nemaju. Ništa se nije promijenilo ni danas. Za razliku od pravih domoljuba, naši političari koji viču „evo sve za Hrvatsku“ u svoj duboki džep beskrupulozno guraju sve više i više novca. Naime, saborskim zastupnicima, članovima Vlade i sucima Ustavnog suda mirovina je u posljednje tri godine porasla za čak 1.845 kuna, dok je u istom razdoblju „obična“ radnička mirovina narasla svega 200 kuna, podaci su Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Političari i suci, ukupno njih 668 primaju u prosjeku 9872 kune mirovine, dok običnim radnicima ona iznosi 2.432 kune, dakle četiri puta manje. No, nisu vladajući zaboravili nagraditi i one koji redovito za njih glasaju na izborima pa su tako braniteljske mirovine od 2016. do danas porasle 714 kuna te sada prosječna mirovina za 71 tisuću branitelja iznosi 5.799 kuna.

Ako ništa, svim dosadašnjim Vladama treba čestitati na dosljednosti, jer su si iz godine u godinu sebi povećavali plaće i mirovine, ne osvrćući se na kritike javnosti. Šalu na stranu, razlike između povlaštenih mirovina i radničkih su ogromne, a ne nazire se ni tračak nade da će neka buduća vlast prekinuti dosadašnju praksu bogaćenja već bogatih.

No, bahato ponašanje vladajućih kad tad bi trebalo doći na naplatu, jer je ovakav mirovinski sustav neodrživ. Trenutno, na jednog umirovljenika dolaze samo 1,27 zaposlena radnika, što u prijevodu znači da se iz doprinosa radnika ne mogu namiriti sve mirovine. Radnici su tako prošle godine uplatili 21,9 milijardi kuna doprinosa, a država je iz proračuna morala nadodati još 17,3 milijarde kako bi isplatila sve mirovine.

Loši demografski trendovi i iseljavanje u budućnosti će samo pogoršati omjer umirovljenika i radnika pa je crni scenarij izgledan, odnosno mirovine će biti toliko male da se od njih neće moći preživjeti. Zbog toga bi današnje generacije koje idu u mirovinu za 20-30 godina zajedno s umirovljenicima trebali pritisnuti vladajuće da smanje iznose povlaštenih mirovina, a neke i ukinu. Kad budu stari, bez energije i nemoćni, teško će ih tko pitati za mišljenje, baš kao i današnje umirovljenike. Dobar prvi korak bila je inicijativa #67jepreviše kojom su građani dali do znanja Vladi da se mirovinska reforma ne može lomiti preko njihovih leđa.

Zanimljivo je bilo pročitati s Facebooka što o razlikama u mirovinama misle hrvatski građani pa tako ogorčeni korisnici pišu kako je riječ o lijepom načinu krađe da povlašteni čak i kad ne budu na vlasti dobivaju veliki novac. Jedan šokirani korisnik piše kako sa završenih 5 godina fakulteta radi za 4.800 kuna plaće, što je za tisuću manje od prosječne braniteljske mirovine, dodajući da se ne nada da će uopće imati mirovinu. Na čuđenje kako ljudi mogu živjeti s 2.400 kuna mjesečno uslijedio je potresan odgovor da umirovljenici „umiru polako“. Neki za ovakvo stanje optužuju i pasivnost samih građana: „Ajmo sad Facebook ratnici napad ovdje...pa na kavicu...kakav narod takva vlast...živjeli!“

I doista, ako umirovljenici ne podignu svoj glas i ne odluče se izboriti za svoja prava i dalje će voditi puku bitku za preživljavanjem iz mjeseca u mjesec. Jer očekivati od države, odnosno vladajućih da svojevrijedno riješi probleme umirovljenika je ravno nadi da će se dogoditi čudo.

Igor Knežević

GOVOR MRŽNJE PROTIV JEDNODNEVNIH KUPAČA Jadran ne želi siromašne turiste

➤ Općinsko vijeće Malinske zabranilo dolazak starim babama i prdonjama

Počelo je u travnju 2018. godine kad je zabranjen ulazak turističkih autobusa s jednodnevnim izletnicima u Crikvenicu, Jadranovo, Dramalj i Selce, jer je „tijekom vikenda turističke sezone zamijećen dolazak većeg broja turističkih autobusa s više tisuća turista“. Stoga je „ocijenjeno da je potrebno dolazak autobusa i jednodnevnih turista svesti na prihvatljivu mjeru imajući u vidu održiv kapacitet cesta, javnih površina, naročito plaža“, piše u obrazloženju odluke kojom je uvedena taksa za parkiranje od 50.000 kuna po autobusu za razdoblje od 15. lipnja do 30 rujna.

Naglašeno je kako se ta odluka „ne odnosi na turističke autobuse koji dovoze i odvoze goste koji imaju osiguran smještaj u smještajnim objektima u zoni posebnog prometnog režima“. Brojni su auto-prijevoznici poput Šimun-Emanuel Putovanja d.o.o. iz Zagreba objavili takvu odluku na svojim web stranicama i osramoćenim siromašnim jednodnevnim gostima ironično zaželjeli – dobar tek. Slično je uređeno i u Novom Vindolskom, a sada i u sve više jadranskih mjesta.

Tvrdnja bez statistike?

Sindikatu umirovljenika Hrvatske odmah je prijavio Uredu pučkog pravobranitelja takvu odluku protiv siromašnih jednodnevnih turista kao slučaj diskriminacije s osnova imovinskog statusa i dobi, jer je poglavito riječ o starijim osobama koje na drugi način ne bi uspjele ni vidjeti, niti osjetiti more, a ovako za stotinu kuna stignu do Jadrana.

Kako nismo uspjeli pribaviti Pučkoj pravobraniteljici tražene statistike o broju i profilu jednodnevnih turista (?!), to smo 6. svibnja 2019. dobili pismeno tumačenje kako Odluka o zaustavljanju i parkiranju autobusa na području Grada Crikvenice nema diskriminatorni učinak na starije osobe. „Zatražili smo da navedenu tvrdnju potkrijepite podacima o imovnom stanju i udjelu umirovljenika u ukupnom broju izletnika koji odlaze u Crikvenicu na jedan dan. Obzirom da je za postojanje neizravne diskriminacije potrebno da naizgled neutralna mjera dovede u nepovoljniji položaj znatno veći broj pripadnika jedne u odnosu na pripadnike druge skupine, navedeni bi nam podatak omogućio procjenu

eventualnog negativnog učinka sporne mjere na osobe starije životne dobi i slabijeg imovnog stanja“, odgovorila je Pučka pravobraniteljica. Čiča miča, gotova je priča.

I Općinsko vijeće Malinske-Dubašnice je 2018. godine, kako bi izbjeglo dolaženje jednodnevnih izletnika, velikom većinom starije dobi, uvelo cijenu parkiranja po autobusu od 300 kuna.

Kako su uvidjeli da to nije spriječilo jednodnevne izletnike starije dobi i nižeg imovinskog stanja da i dalje svakodnevno pristižu na jedan dan kupanja, ove godine je Općinsko vijeće Malinske-Dubašnice na 17. sjednici održanoj 28. veljače 2019. godine donijelo novu odluku o povećanju cijene parkiranja na 1.000 kuna, te ograničenju broja autobusa dnevno na samo pet. Takva dvostruka barijera praktički se sa prijevozničkih kompanija prenosi na korisnike jednodnevnih izleta na more, a i tada uz rizik da ne budu među pet propuštenih autobusa i ostanu kampirati na autocesti.

Tko je smeće

Na samoj sjednici Općinskog vijeća pod predsjedanjem SDP-ovke Mirjane Maršić, predsjednice, Odluka je prokomentirana kao sprječavanje „baba i

starih prdonja“ da zauzmu plaže i more od pravih turista. Stariji jednodnevni posjetitelji su optuženi kako su prljavi, da donose svoje sendviče, ostavljaju smeće i ništa ne troše, što smo u Sindikatu umirovljenika ocijenili kao govor mržnje.

Rečenom Odlukom zaključili su kako će uspješno spriječiti dolazak siromašnih starijih građana u Malinsku, te slična mjesta koja su uvela takve mjere protiv starih, jer novim poskupljenjem sa dosadašnje cijene od 100 odnosno 120 kuna za prijevoz, morat će se po

osobi platiti 150 kuna, a da pri tom i dalje nema jamstva da će biti u kvoti broja dopuštenih autobusa.

Sindikatu umirovljenika Hrvatske je odmah 17. lipnja podnio prijavu diskriminacije i govora mržnje od strane vijećnika Malinske-Dubašnice, te zatražio da Pučka pravobraniteljica zatraži tonski zapis 17. sjednice i izvrši preslušavanje, kako bi sami stekli uvid u diskriminatorne motive i obrazloženja spomenute Odluke o izmjenama i dopunama Pravilnika o javnim parkiralištima, a sve kako bi se dokazalo da je riječ o poduzimanju naizgled neutralnih mjera s neospornim diskriminatornim učinkom po starije i siromašnije građane Hrvatske, kojima je jedini način da vide i osjete more taj da odlaze na jednodnevne izlete.

Treba li nas ugušiti plinom

Na društvenim mrežama koje koriste starije osobe, masovno se kritiziralo takve mjere, a predsjednica podružnice SUH-a Peščenice Mirjana Novačić je pozvala svoje članove da osude sramotu Općinskog vijeća Malinske „koje nas umirovljenike naziva smećem, truleži, starim babama i još svakakvim pogrdnim imenima“, prokomentirala je i dodala kako je šokirana te javno pita zar nisu umirovljenici zavrijedili okupati se u našem moru?!

Među brojnim reakcijama na Facebooku rastužuje ona Anđele Horak iz Zagreba koja pita što je sljedeći korak, „sve nas umirovljenike ugušiti plinom“? Adela Špoljarec pak pita zar stari svojim radom nisu zaslužili da odu na more, pa makar i na taj jedan dan.

Što će nam odgovoriti, i da li tek za godinu dana,

pučka pravobraniteljica Lora Vidović? Preporučiti nam da stari ne idu na more jer su prevelike vrućine? Zatražiti elaborat od SUH-a kao prijavitelja diskriminacije kojim će dokazati točnu dob, težinu i boju očiju i broj kuna u novčaniku svih jednodnevnih kupača u Malinskoj, prije i poslije slavne diskriminatorne Odluke? Ili ćemo citirati Mahatmu Ghandija kako je siromaštvo najgori oblik nasilja i reći kako se siromaštva ne treba stidjeti, jer ima mnogo više ljudi u Hrvatskoj koji bi se morali stidjeti svoga bogatstva.

Jasna A. Petrović

Umirovljenik ovršen, a ima zaštićeni račun!

Pravu noćnu moru doživio je zagrebački umirovljenik Mislav Mlinar kojem je umjesto 2.400 kuna HZMO isplatio tisuću kuna manju mirovinu. Kako su mu objasnili u Mirovinskom, nad njegovim računom sprovedena je ovrha Zagrebačkog Holdinga za dug za neplaćene račune za vodu iz 1996. i 2004. godine. No, iako je u banci otvorio zaštićen račun upravo kako bi spriječio da mu se dogodi ovrha na ukupnu mirovinu, HZMO ga je svejedno ovršio, a ovrha je provedena prema Ovršnom zakonu koji kaže da se od mirovine može odbiti do četvrtine iznosa.

Na primjeru prosječne starosne mirovine isplaćene u svibnju ove godine od 2.723 kune, znači da se dužniku mora ostaviti za život najmanje 2.000 kuna. To znači da iznos za koji je ovršen Mislav Mlinar debelo premašuje spomenuto ograničenje u Ovršnome zakonu, a uz to je ovrha sprovedena na zaštićenome računu.

Sporno je i to da je ovrhu proveo HZMO, iako je to, prema raširenome shvaćanju, isključiva nadležnost Financijske agencije (Fina). Iz HZMO-a tvrde kako oni prema Ovršnom zakonu nastupaju kao ovršenikov dužnik koji mora postupati prema rješenjima o ovrsi.

„Zavod je, među ostalim, u obvezi provoditi mjesečne obustave rate kredita uz suglasnost korisnika mirovine, a na zahtjev banaka. U tome slučaju radi se o dobrovoljnoj naplati koju Zavod obavlja u interesu umirovljenika, ali kada zaprimi rješenje o ovrsi dužan ga je bez odgode provesti budući da prisilna naplata ima prednost pred dobrovoljnom naplatom. Upravo je to slučaj u predmetu gospodina Mislava Mlinara“, navode u HZMO-u. Dakle, prema tumačenju Mirovinskog, zaštićeni račun ne igra nikakvu ulogu kada stigne rješenje o ovrsi, ako je njegov vlasnik pristao na dobrovoljnu naplatu s računa, jer prisilna naplata ima prednost pred dobrovoljnom naplatom.

No, tu nije kraj apsurdima. U zagrebačkoj Vodoopskrbi bili su iznenađeni informacijom da se njihovo rješenje o ovrsi može sprovести na zaštićenom računu te su naveli kako je sigurno riječ o nekoj pogrešci.

Mlinar je upozorio na činjenicu da se u ovom slučaju iznos naveden u rješenju o ovrsi stavio u odnos s ukupnim iznosom mirovine na koju ima pravo, a ne na iznos koji prima na zaštićeni račun umanjeno za ratu kredita. Zbog toga je, dodaje Mlinar, bilo i moguće da se sprovede rješenje o ovrsi, a ne prekrši odredba o zaštiti dužnika. Riječ je o posebnom obliku prijave države protiv dužnika, a u korist vjerovnika, zaključuje Mlinar.

Cijeli slučaj komentirali su i pratitelji naše tematske Facebook stranice Sindikata umirovljenika. Tako je jedna korisnica zanimljivo napisala kako u Hrvatskoj nije zakonom utvrđen cenzus – minimalni iznos koji je neophodan za život i nad kojim se ne može provesti ovrha, kao što je to npr. u Sloveniji (600 eura), već se događa da se provode ovrhe i nad najnižim primanjima, dakle uvijek se obustavlja četvrtina mirovine, što je apsurd.

Igor Knežević

Političare ne zanima

Život je jedan i neponovljiv, i kao takav

➤ Često se zamjenjuju pojmovi palijativne skrbi i hospicija. Možete li nam objasniti razliku?

Hospicij je ustanova u koju se smještaju pacijenti s nepovoljnom prognozom odnosno kojima klasična medicina više ne može izliječiti smrtonosnu bolest, no kojima se može pružiti mogućnost dostojanstvenog provođenja ostatka života i pravo na dostojanstveno umiranje.

U hospiciju se ne pruža mogućnost ubrzavanja smrti niti davanje lijekova koji će usporiti umiranje, nego smrt treba dočekati prirodnim putem uz smirivanje nepoželjnih simptoma kao što su bol, nemir, tjeskoba, psihičke poteškoće, visoka temperatura, probavne smetnje i sl. U tom smislu uloga hospicija se isprepliće s palijativnom skrbi za bolesnika.

Palijativna skrb je oblik medicinskog zbrinjavanja osoba koje boluju od neizlječivih bolesti i kojima treba pružiti takvu pažnju i brigu koja će im omogućiti život oslobođen boli i drugih simptoma, a istovremeno im pruža i moguću medicinsku skrb (npr. zračenje metastaza u kostima koje uzrokuju nesnosne bolove i sl.) te psihološku, duhovnu i socijalnu podršku.

U djelovanju palijativne skrbi značajnu ulogu osim liječnika imaju i medicinske sestre, fizioterapeuti, ali i drugi profili djelatnika kao npr. socijalni radnici, psiholozi, dušobrižnici. U toj drugoj skupini nemedicinskih sudionika svakako su i volonteri koji posjećuju bolesne te im kroz konverzaciju i pomažanje u nekim jednostavnim životnim aktivnostima i potrebama omogućavaju i informiranje o situaciji u društvu i svijetu tako da se pacijenti ne osjećaju izoliranima od svega.

Entuzijizam i obećanja

➤ Vaša prethodnica dr. Anica Jušić je 1999. godine osnovala vašu udrugu. Prošlo je točno 20 godina. S koliko zadovoljstva možete sagledati taj dugi put?

Točno, u Hrvatskoj je započet pokret vezan uz palijativnu skrb i hospicij prije više od 20 godina. U početnim godinama vladao je veliki entuzijizam te se o problemu hospicija i palijativne skrbi mnogo pisalo, pričalo na televiziji i radiju, održavali su se simpoziji, uspostavila se aktivnost kroz hospicijske kućne posjete – sve je to podizalo svijest društva o

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: 5. BOJA, Odra, 10020 Novi Zagreb

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

dostojanstveno umiranje

v mora biti dostojanstven za svakog čovjeka do njegovog prirodnog kraja

potrebi izuzetne brige za neizlječivo bolesne pacijente.

Održavale su se predstave i koncerti povodom Svjetskog dana hospicija i palijativne skrbi (druga subota u listopadu), u Zagrebu smo čak imenovali i naš hospicij (Sv. Luka), a uspjelo nam je i u Zakon o zdravstvenoj zaštiti prvi put ubaciti i pojam palijativne medicine 2003. godine, no odjednom je sve zastalo.

Gradonačelnik Bandić je u jednoj od svojih predizbornih kampanja početkom ovog stoljeća obećavao gradnju hospicija no i to je odjednom „zaspalo“ i zaboravilo se. Dakako, s takvim razvojem situacije mi u Udruzi ne možemo biti zadovoljni, tim prije što se zaista ništa ozbiljno u proteklih 20 godina po pitanju izgradnje hospicija nije dogodilo. Moram, ipak, napomenuti da je Grad Zagreb u jednom času odobrio sredstva za kupnju zemljišta no, prema mojim informacijama, to nije ostvareno.

➤ **Poznato je da u Hrvatskoj službeno postoji samo jedan hospicij – u Rijeci, i to u partnerstvu lokalne zajednice i Crkve. Kako to komentirate?**

Oni koji vode ovu državu, naši političari, uvijek su nalazili načina da svoje bližnje neizlječivo bolesne preko svojih „veza“ rješavaju na najbolji mogući način - najčešće u bolnicama do smrti. Ostali građani morali su se za svoje bližnje snalaziti kako su mogli i znali, pri čemu su mnogi htjeli smjestiti ih u neku ustanovu u kojoj bi im se pružila zadovoljavajuća medicinska skrb, ali to nisu uspjeli.

Nažalost, za sada egzistira jedina takva prava ustanova hospicijskog karaktera u Rijeci koja je osnovana uz suradnju Crkve, grada Rijeke i Županije. U osnivanju je i hospicij u Puli, također uz potporu Crkve. Potrebe za hospicijem prisutne su i u svim većim gradovima u Republici Hrvatskoj, u Splitu, Osijeku, Brodu, Zadru, Dubrovniku itd. Dakako, broj kreveta u tim gradovima trebao bi biti znatno manji nego u Zagrebu.

Političare to ne zanima

➤ **Kako je očito sve zastalo, jeste li poduzeli barem nešto u Zagrebu?**

U ime Hrvatske udruga prijatelja hospicija bili smo na razgovorima i s crkvenim predstavnicima u Zagrebu i s predstavnicima grada Zagreba, obišli smo nekoliko lokacija na kojima postoje neiskorištene ili ne do kraja izgrađene zgrade, ali nije se uspjelo riješiti ništa, jer interesa političara za hospicij nije bilo.

Novi Zakon o zdravstvenoj zaštiti koji je dobro promovirao palijativnu skrb, a koja bi se trebala provoditi u bolnicama, nije još zaživio, tako da, primjerice, u Zagrebu danas raspolažemo samo sa devet palijativnih (hospicijskih) kreveta u bolnici u Rockefellerovoj, što niti izdaleka nije dovoljno za potrebe grada (naša je procjena da bi trebalo ukupno imati najmanje 40 kreveta).

Postojala je inicijativa župnika gospodina Cindorija iz Raketja za gradnju hospicija, no i ta je inicijativa zastala. U principu Crkva je zainteresirana za pomaganje siromašnima i bolesnima pa, iako i u Zagrebu raspolaže brojnim prostorima, bez interesa i podrške politike ostvarenje hospicija preko Crkve ispada nemoguća misija. Stoga je naša Udruga uz podršku nekih pojedinaca odlučila u jesen ponovno pokrenuti promotivne aktivnosti kojima bi građane upoznavali s potrebama

brojnih bolesnika i njihovih obitelji te na taj način stimulirali i političare da se pokrenu aktivnosti za gradnju hospicija ili dodjelu odgovarajućeg već izgrađenog prostora za ostvarenje hospicijske skrbi u Zagrebu.

Bogati se snađu

➤ **Funkciju palijativne skrbi sve više obavljaju i županijski i privatni domovi umirovljenika, prvi na stacionarnim odjelima koji su postali prava umirališta, a privatni uz vrlo visoke naknade omogućavaju dostojanstvenije umiranje. Kako to komentirate i kakav model biste preporučili?**

Točno je da danas ulogu hospicija donekle preuzimaju domovi za umirovljenike, no u mnogima uvjeti nisu ni približno onakvi kakvi bi trebali biti u hospiciju. U nekima od tih domova uvjeti su dobri, no u većini mnogo toga nedostaje da bi ti teški pacijenti imali optimalnu njegu i zdravstvenu skrb.

Dakako, oni bogatiji građani snalaze se u boljim domovima koji su i dosta skupi, dok prosječni građanin to nije u stanju te je stoga nužnost da se omogući boravak u hospicijskoj ustanovi. Kako? Tako da se utvrdi broj stanovnika i broj neizlječivih (godišnje) po županijama te odredi da županija mora osigurati prostor (ne u domu zdravlja), ali i izučeni kadar koji će bolesnicima biti na raspolaganju.

➤ **Zanimljivo je da se uglavnom zagovara i propisuje odgovornost potomaka za starije osobe, iako je poznato da je na stotine tisuća mladih iselilo, da su i unutaršnjim migracijama mnoge starije osobe ostale napuštene, zanemarene i marginalizirane. Kako to riješiti?**

Mnogi danas upozoravaju kako su tisuće mladih napustile ovu zemlju i svoje roditelje ili bližu rodbinu ostavile na brizi državi. To je s ljudske strane, ali i ekonomske, krajnje nekorektno kako prema bližnjima, tako i prema društvu u cjelini. Ti isti mladi ljudi očekuju da im roditelji ili rodbina ostavi neku svoju imovinu, a da oni nemaju nikakvu brigu o njihovom zdravstvenom stanju. Smatram da bi to trebalo i zakonski riješiti na način da se iz imovine naplaćuje boravak u hospiciju.

Volonterstvu odzvonilo

➤ **Vaša Hrvatska udruga prijatelja hospicija ima deklarativnu potporu Ministarstva zdravstva, no ona je osnivač jedinog Regionalnog hospicijskog centra, a rad mu je poglavito utemeljen na volonterskom radu. Je li to ispravan model?**

Svojevremeno je u našoj Udruzi došlo do ozbiljnih rasprava trebaju li u hospiciju biti uglavnom volonteri različitih profesija ili pak profesionalci. Prilikom osnivanja Udruge ideja vodilja je bila da, kao u Engleskoj, djelatnost hospicija mogu nositi volonteri.

Smatram da je u današnje vrijeme iluzorno misliti da će netko raditi svoj profesionalni posao volonterski – to je mogla biti misao vodilja prije 40–50 godina, no danas je jasno da za takav ozbiljan posao ljudi moraju biti i plaćeni. To, pak, zahtijeva i dogovor sa zdravstvenim sustavom u RH, ali i županijskim vladajućim strukturama koje bi morale osigurati, uz prostor, i plaćanje zdravstvenih i drugih djelatnika u hospiciju. Nadam se da će stvari ubrzo krenuti u tom smjeru.

Jasna A. Petrović

Ljudska prava - put do dostojanstva

Od 17. do 19. lipnja 2019. godine u Tunisu, u gradu Monastiru, održana je Konferencija sindikata umirovljenika mediteranskih zemalja, kojoj su prisustvovali članovi sindikalnih središnjica i sindikalnih organizacija država Mediterana. Domaćin UGTT Tunis (Tuniski opći sindikat radnika) i suorganizatori iz Italije SPI CGIL i FNP CISL, s dobrodošlicom su dočekali sindikaliste iz Španjolske, Francuske, Alžira, Malte, Maroka, Cipra, Grčke, Slovenije i Hrvatske (Sindikat umirovljenika Hrvatske zastupala je Bruna Jovanović iz Pule).

Svi su gosti dobili odličan smještaj u Hotelu HABIB u Monastiru, gdje se i odvijao rad Konferencije. Omogućili su gostima i razgled grada s vlakom, a drugog dana Konferencije posjetili su grad Sfax na jugoistoku Tunisa, gdje su ih dočekali s narodnom glazbom i plesom. Članovi Konferencije počašćeni su prisustvom i pozdravima predstavnika grada Monastira i sindikata radnika i umirovljenika regije Monastir. Prisutne je pozdravio i predsjednik FERPA-e Agostino Siciliano.

Rad Konferencije odvijao se kroz unaprijed dogovorene tematske cjeline - ekonomska i socijalna situacija i suradnja između različitih sindikata, uvjeti

rada za migrante, zabrinutost položajem umirovljenika te mirovine i socijalna zaštita.

Zaključak je nesporan kako su svugdje umirovljenici kategorija s mnogim problemima: male mirovine, nedovoljna i skupa zdravstvena skrb, nemogućnost smještaja u domovima za starije osobe itd. Posebna rasprava bila je o migracijama i migrantima te su domaćini naveli kako je izjednačen broj mladih imigranata iz Tunisa i broj onih koji su ostali u zemlji. Dok mladi odlaze iz zemlje, zbiva se paralelna "imigracija" starijih osoba iz Francuske, Španjolske, Rusije, s obzirom da je Tunis za njih zani-

mljiv radi nižih životnih troškova nego u zemljama podrijetla.

Bruna Jovanović je održala vrlo zanimljivu prezentaciju o životu umirovljenika u Hrvatskoj, o njihovim primanjima, socijalnom položaju, o problemima zdravstvene zaštite, ali i o izbjeglicama s kojima je Hrvatska imala iskustva iz razdoblja Domovinskog rata, ali i sada, s ilegalnim imigrantima iz Azije i Afrike. Posebno je naglasila da bi danas svim migrantima trebalo pružiti psihološku i financijsku pomoć, odnosno omogućiti da se zaposle, kako bi pomogli sebi, ali i svojim obiteljima u zemlji podrijetla. Trebalo bi ekonomski pomoći i zemljama iz kojih dolaze, posredovati da prestanu ratna djelovanja, jer jedino bi se na taj način mogao smanjiti priljev sve većeg broja migranata.

Zaključci Konferencije su da se sve sindikalne snage moraju još više angažirati za dobrobit umirovljenika, ali i imigranata, svatko u svojoj zemlji djelovati prema svojim vladama, ali i aktivno surađivati na razini Europske unije. Potrebno je također aktivno se boriti za ljudska prava u svojoj zemlji, ali i u zemljama Mediterana, te poštovati migrante i pokušati shvatiti njihove probleme. Sljedeći susret predviđen je u Madridu.

KONFERENCIJA TALIJANSKIH I HRVATSKIH SINDIKATA UMIROVLJENIKA

Sindikat protiv siromaštva

UPazinu je 26. lipnja ove godine održana tradicionalna godišnja konferencija zbratimljenih podružnica (lega) talijanske sindikalne umirovljeničke središnjice SPI CGIL s tri milijuna članova, te hrvatskog Sindikata umirovljenika - podružnica iz Istre.

Konferencijom je predsjedala predsjednica pazinskog SUH-a Mirjana Monas, a uvodne riječi Elene Di Gregorio, glavne tajnice SPI Veneto, Roberta Treua, glavnog tajnika SPI Friuli Venezia Giulia te potpredsjednika SUH-a Vladimira Buršića, stvorile su izvrstan temelj za kvalitetnu raspravu brojnih sudionika: Elio

Nadalutti, Vera Vidmar, Daniele Tronco, Timotej Pejcin Elio Gurther i Gianfranco Quaglio. Posebno je naglašeno kako se nitko sam ne može nositi u koštac s izazovima globalizacije, pa je zato važno snaženje europske dimenzije kako bi svi zbili redove u borbi za ista socijalna postignuća.

Mirovinu treba prilagoditi današnjim troškovima, te na razini EU ustanoviti isti model minimalne mirovine, pošto se prava umirovljenika u svim zemljama smanjuju. Naglasak je stavljen i na očuvanje javnog zdravstva, kao i za unificiranje temeljnih zdravstvenih prava na razini svih članica EU.

Završne riječi dali su predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović i nacionalni tajnik SPI CGIL Domenico Pantaleo, naglasivši potrebu snaženja solidarnosti i razvitka europske socijalne

države koja se mora obraniti od prijetnje privatizacije u mirovinskom i zdravstvenom sustavu. Usuglašeno je kako treba izraditi svojevrstni socijalni protokol i razviti alate za standardizaciju prava, kako bi se uspješno obranili od neoliberalističkih ideja razvitka. Zaključak je jasan: europsko građanstvo je bez istih socijalnih prava - prazna riječ, samo floukula.

Hrvatska kao domaćin konferencije je prikazala i tragičnu socijalnu situaciju umirovljenika, gdje ih čak 24 posto prima zaštitnu najnižu mirovinu, a 55 posto ih ima mirovine niže od hrvatske linije siromaštva. No, pokazalo se da situacija niti u Italiji nije bitno drukčija, osim što se razlikuju brojke. Možda je to i razlogom što stariji sve više odbijaju izaći na izbore, kao i na posljednje europske, iako su na neki način upravo oni „spasili“ europski parlament od potpunog skretanja u desno, jer ipak tradicionalno glasaju više za lijeve stranke. Lijevo ili desno, samo je oznaka socijalne osjetljivosti i dostojanstvenog života, što zasigurno postaje najvažnije.

Konferenciju je pozdravio Veljko Brajković, dogradonačelnik grada Pazina.

Sigurno radno mjesto, bolje napredovanje

➤ Usvojena Konvencija br. 190 o sprječavanju nasilja i uznemiravanja u svijetu rada

Čak tri od četiri žene su bile verbalno zlostavljane, a 38 posto ih je doživjelo seksualno uznemiravanje na radnom mjestu, podaci su novijih online istraživanja u Kaliforniji (Center on Gender Equity and Health at the University of California, San Diego, 2018.). Prema europskoj studiji iz 2014. (EHNE) procijenjeno je da je 68 posto žena u Engleskoj bilo žrtvama seksualnog uznemiravanja na radnom mjestu, nasuprot 35 posto u Austriji i 32 posto u Portugalu.

Prema podacima EIGE-a iz 2017. čak 75 posto žena u kvalificiranim zvanjima ili na top menadžerskim pozicijama su bile seksualno uznemiravane, a u javnom sektoru 61 posto žena (Europska komisija, 2018.: Izvještaj o ravnopravnosti između žena i muškaraca u EU).

Za Hrvatsku nema pouzdanih istraživanja, iako je još 2005. godine na uzorku od 1.598 žena iz svih dijelova Hrvatske ustanovljeno kako je 74,1 posto žena doživjelo indirektno ili direktno iskustvo seksualnog uznemiravanja na radnom mjestu (Ženska sekcija SSSH i Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova), od čega 37,4 posto kroz iskustvo žrtve.

Novi alat za dostojanstvo

Konačno je ovih dana došlo do bitnog pomaka, kad je 21. lipnja 2019. godine na zadnji dan 108. zasjedanja Međunarodne konferencije rada, usvojena povijesna Konvencija br. 190 o sprječavanju nasilja i uznemiravanja u svijetu rada, s pripadajućom Preporukom.

Nakon dvogodišnje rasprave, Međunarodna konferencija rada je sa 439 glasova za, 7 protiv i 30 suzdržanih, usvojila povijesnu Konvenciju kao novi standard Međunarodne organizacije rada (MOR), koja po prvi puta utvrđuje globalno pravo svih radnika/ca na rad bez nasilja i uznemiravanja. Konvencija ima inkluzivni pristup, te zaštitu proširuje na sve radnike/ce, bez obzira na njihov status.

Konvencijom se nasilje i uznemiravanje u svijetu rada određuje kao raspon neprihvatljivih ponašanja i praksi ili prijetnji, bilo da se dogodilo jednom ili više

puta, te imaju za cilj, ili posljedicu ili je vjerojatno da će imati, fizičku, psihičku, seksualnu ili ekonomsku štetu. Također uključuje i rodno utemeljeno nasilje i uznemiravanje koje označava nasilje i uznemiravanje usmjereno na osobe zbog njihovog spola ili roda, ili utječe na određeni spol ili rod, a uključuje i seksualno uznemiravanje.

Zaštita i radnika na crno

Ova Konvencija štiti radnike/ce i druge osobe u svijetu rada, uključujući zaposlenike/ce definirane nacionalnim pravom i praksom, kao i osobe koje rade neovisno o njihovom ugovornom statusu, osobe na osposobljavanju, uključujući naučnike/ce i pripravnike/ce, radnike/ce kojima je završilo zaposlenje, volontere/ke, tražitelje/ice posla i prijavitelje/ice za posao te osobe koje imaju autoritet, obveze ili odgovornosti poslodavca/ki. Primjenjuje se na sve sektore - privatne i javne, u formalnoj i neformalnoj ekonomiji, u gradskim i ruralnim područjima. Dakle, punovažna je i u radu na crno!

Konvencija se odnosi na nasilje i uznemiravanje u svijetu rada koje se događa tijekom ili je povezano ili proizlazi iz rada na radnom mjestu, uključujući javne ili privatne prostore gdje su oni određeni kao mjesto rada, na mjestima gdje je radnik/ca plaćen, gdje koristi stanku ili objeđuje, ili koristi sanitarne čvorove, mjesta za pranje ili garderobe; tijekom putovanja povezanih s poslom, osposobljavanja, okupljanja ili društvenih aktivnosti; kroz komunikaciju povezanu s poslom, u smještaju koji je osigurao poslodavac te za vrijeme puta na posao i s posla.

Konvencija obvezuje države na usvajanje, u skladu s nacionalnim pravom i okolnostima savjetujući se s reprezentativnim organizacijama poslodavaca/ki i radnika/ca u vezi uključivo, integriranog i rodno osjetljivog pristupa za prevenciju i eliminaciju nasilja i uznemiravanja u svijetu rada.

Također, Konvencija obvezuje na usvajanje zakonodavstva koje će regulira-

ti i zabraniti nasilje i uznemiravanje u svijetu rada, odgovarajućih mjera za prevenciju nasilja i uznemiravanja u svijetu rada te mjera za nadzor i izvršenje zakonodavstva, kao i osigurati učinkoviti pravni lijek.

Nulta stopa tolerancije

Konvencija je novi alat koji će, za vjerovati je, ratificirati i ugraditi u svoje zakonodavstvo i Hrvatska, te se može očekivati da će stupiti na snagu već kroz godinu dana. Ona potvrđuje da nasilje i uznemiravanje u svijetu rada mogu predstavljati kršenje ljudskih prava ili zlostavljanje, prijetnju jednakim mogućnostima, te da je ono neprihvatljivo i nespojivo s dostojanstvenim radom. Sve države bi trebale promicati nultu toleranciju nasilja, čime će se svakako stvoriti

i kvalitetniji uvjeti za bolje napredovanje i više plaće žena na radu, a time posljedično i manji rodni jaz u mirovinama.

Podsjetimo kako su konvencije pravno obvezujući međunarodni ugovori koje države članice mogu ratificirati, dok preporuke služe kao neobvezujuće smjernice. Na konferenciji na kojoj je usvojena povijesna Konvencija 190, u dvotjednom radu prisustvovalo je oko 6.300 delegata/kinja, koji su predstavljali vlade, radnike/ce i poslodavce/ke iz 178 država članica MOR-a, kao i nacionalne i međunarodne nevladine organizacije u svojstvu promatrača. Korak dalje za rodnu ravnopravnost na radnom mjestu i mirovini; korak dalje za dostojanstvo čovjeka neovisno o spolu.

Ova stranica objavljena je u okviru dvogodišnjeg europskog projekta „Jednaka prava - jednake plaće - jednake mirovine - Širenje opsega implementacije akcija i zakonskih standarda rodne ravnopravnosti s ciljem dostizanja rodne ravnopravnosti i sprječavanja siromaštva u Hrvatskoj“, (REC-RGEN-PENS-AG-2017-820696-GPPG), koji s partnerima i suradnicima provodi Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

This article was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020)

“The content of this article represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.”

Rukopis i potpis ne lažu

Većina ljudi ne voli razgovarati o smrti. Zazire i od samog spomena na nju. Ipak, smrti nije moguće umaknuti. Gotovo da nema čovjeka kojem ona nije oduzela neku voljenu osobu i za sobom ostavila neopisivu bol. Smrt je uistinu najveći i najokrutniji neprijatelj ljudskog roda.

Mada smo svjesni da svi ljudi na koncu umiru, nitko od nas ne miri se lako s gubitkom roditelja, bračnog druga ili djeteta. Bilo da nam netko umre iznenađeno nakon duge i teške bolesti, smrt u nama stvara strašnu prazninu te neizrecivu tugu. Pomisao da je smrt kraj svega može nas potpuno slomiti.

Premda je, dakle, riječ o temi o kojoj nitko ne voli previše razgovarati, jer povlači za sobom emocije i strah, vrlo je bitno pripremiti sve što je potrebno za slučaj smrti, neovisno o dobi.

Poklon svome gradu?

U trenutku smrti, imovina koja postoji za života prelazi u ostavinu koju zatim nasljeđuju nasljednici, ako ih ima. U slučaju da nasljednika nema, riječ je

treba učiniti da se nešto takvo doista ne dogodi, jer s bratom niti ne komunicira.

Napišite oporuku!

Što je oporuka? Oporuka je, kako se stručno kaže, razredba posljednje volje kojom ostavitelj raspolaže svojom imovinom za slučaj smrti. Oporuku može napraviti svaka osoba sposobna za rasuđivanje koja je navršila 16 godina. Ako nisu ispunjene te pretpostavke, oporuka je ništavna, a to znači da ne stvara pravne učinke.

Postoji nekoliko vrsta oporuka. Može se sastaviti u obliku privatne ili javne isprave, koje su redovite oporuke, a u izvanrednim okolnostima oporuku možete izjaviti pred dva svjedoka.

Privatne su vlastoručna oporuka i pisana oporuka pred svjedocima. Vlastoručna je ona oporuka koju ste vlastoručno napisali i potpisali. Pisanu oporuku pred svjedocima možete napraviti ako za ispravu, bez obzira na to tko ju je sastavio, pred dva istodobno nazočna svjedoka izjavite da je to vaša oporuka i da je pred njima potpišete. Svjedoci se moraju potpisati na samoj oporuci.

Privatna i javna posljednja volja

Osim privatnih oporuka, postoji i mogućnost javne oporuke. Javna oporuka je oporuka načinjena uz sudjelovanje javnih tijela. Svatko može valjano oporučiti u obliku javne oporuke, a osoba koja ne može ili ne zna čitati ili se ne može potpisati, može u redovitim okolnostima oporučiti samo u obliku javne oporuke. Ukoliko zatražite ovaj oblik oporuke, može je sastaviti jedna od zakonom ovlaštenih osoba: sudac općinskog suda, sudski savjetnik u općinskom sudu, javni bilježnik, a u inozemstvu konzularni, odnosno diplomatsko-konzularni predstavnik Republike Hrvatske. A eto i kuriozita: takvu oporuku, u slučaju nepismenosti ili bolesti, može oporučitelj potpisati i – otiskom palca.

Ako postoje izvanredne okolnosti zbog kojih niste u stanju oporučiti ni u jednom drugom valjanom obliku, možete izjaviti svoju posljednju volju usmeno pred dva istodobno nazočna svjedoka. Ta oporuka prestaje vrijediti kad protekne 30 dana od prestanka izvanrednih okolnosti u kojima je napravljena. Ovaj oblik oporuke uvijek je u usmenom obliku. Kao izvanredne okolnosti možemo navesti rat, elementarnu nepogodu, nesreću i tome slično. Istina, u takvim slučajevima može doći i do zlorabe, no zato postoje dva svjedoka.

Ako iz bilo kojih razloga više ne želite da ta oporuka postoji, imate mogućnost opoziva oporuke. Oporuku možete opozvati u cijelosti ili djelomično. Postoji više načina kako opozvati oporuku: očitovanjem danim u bilo kojem obliku u kojem se po zakonu može napraviti oporuka; uništenjem isprave; novom oporukom ili kasnijim voljnim raspolaganjem stvari ili pravom koje ste nekom oporukom namijenili.

Kako pohraniti oporuku

Što kada je oporuka napisana? Gdje ju pohraniti i kome ju dati na čuvanje? Svoju oporuku, neovisno o obliku u kojem je sastavljena, možete čuvati sami ili je predati na čuvanje nekoj drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi. To je ujedno i način koji ništa ne košta.

Ako svoju oporuku želite povjeriti na čuvanje sudu, javnom bilježniku ili u inozemstvu konzularnom, odnosno diplomatsko-konzularnom predstavniku Republike Hrvatske, oni su je dužni primiti na čuvanje i o tome bez odgode poslati obavijest u Hrvatski upisnik oporuka. Ova vrsta čuvanja oporuke se naplaćuje.

Hrvatski upisnik oporuka je javni upisnik, ali podaci iz upisnika ne mogu se prije oporučiteljeve smrti nikome staviti na raspolaganje, osim oporučitelju ili osobi koju on za to posebno ovlasti. U Upisniku se evidentira činjenica da je sastavljena, pohranjena te proglašena neka oporuka, a vodi ga Hrvatska javno-bilježnička komora.

Uzmite papir i kemijsku

U taj upisnik, na zahtjev oporučitelja, podatke o navedenim činjenicama dostavljaju nadležni sudovi, javni bilježnici, odvjetnici i osobe koje su napravile oporuku. Za evidentiranje upisa ili upisa vraćanja jedne oporuke plaća se naknada od 100 kuna i to prilikom evidentiranja.

Za upis u jednom ostavinskom postupku plaća se naknada od 50 kuna. Za promjenu evidentiranja podataka plaća se naknada od 30 kuna. Paušalna naknada za potpuni spisak svih isprava koje su evidentirane pod jednim evidencijskim brojem, iznosi 100 kuna. Činjenica da oporuka nije evidentirana u Hrvatskom upisniku oporuka niti bilo gdje posebno pohranjena, ne šteti njezinoj valjanosti.

Istina, ukoliko ne želite napisati oporuku, vaša imovina, tj. nakon vaše smrti ostavina, pripast će vašim zakonskim nasljednicima, ako niste potpisali i neku drugu ispravu, poput ugovora o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju ili o darovanju. No, to je već posve druga priča.

Naša gospođa iz gornjeg primjera je odmah požurila napisati oporuku. Jeste li Vi?

Besa Canoli

o ošasnoj ostavini, a to znači da ostaviteljeve nekretnine i s njima izjednačena prava prelaze na općinu, odnosno grad na čijem području se nalaze i gdje je ostavitelj u trenutku smrti imao prebivalište.

Starija gospođa je smatrala kako nema potrebe razmišljati o smrti i ostavljanju imovine, kad ima samo dvije kćerke i to će ići svakoj po pola, bez problema. No, odjednom se u jednom ćaskanju sjetila kako je u mladoj dobi, kad je tek postala punoljetna, napisala vlastitom rukom na običnom papiru kako svu svoju imovinu ostavlja svojem malom polubratu. Stoj! Pravno upućena kolegica joj je objasnila da je time neupitno sve svoje pokretnine i nekretnine ostavila tom svojem bratu, iako je već prošlo pedeset godina i u međuvremenu je postala majka i baka. „Strašno“, rekla je gospođa i zabrinuto upitala što

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U SRPNJU 2019.

NOVOSTI U OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

UPRAVNO VIJEĆE HZZO-a

18. lipnja 2019. godine održana je redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku donosimo najvažnije sa sjednice.

HZZO uvodi novi način financiranja posebnih dežurstava

HZZO uvodi novi način financiranja posebnih dežurstava ugovornih ordinacija primarne zdravstvene zaštite kao i timova u domovima zdravlja.

Novi način financiranja provodit će se utvrđivanjem godišnje vrijednosti troškova organizacije i provedbe posebnog dežurstva te cijene rada doktora i medicinske sestre/medicinskog tehničara u posebnom dežurstvu.

HZZO je o novom načinu financiranja posebnih dežurstava odlučio upravo na temelju zahtjeva domova zdravlja i privatnih ordinacija. Posebna dežurstva provode se subotom poslijepodne, od 15.00 – 20.00 sati, nedjeljom, praznikom i blagdanom u vremenu od 8.00 do 20.00 sati.

HZZO sklapa ugovore s novim ponuditeljima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Nakon provedenog Natječaja za sklapanje ugovora o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, za potrebe popune Mreže javne zdravstvene službe, izabrani su najpovoljniji ponuditelji s kojima će HZZO sklopiti ugovore o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2019. godine.

Ugovorit će se nova 32 ponuditelja iz djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite te 15 ponuditelja iz djelatnosti zdravstvene njege u kući (postojeći ugovorni partneri uz 17 novih medicinskih sestara).

HZZO će financirati pripravnički staž zdravstvenih radnika

HZZO će financirati pripravnički staž doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara

IZ SADRŽAJA:

- Novi način financiranja posebnih dežurstava
- Financiranje pripravničkog staža
- Ugovori s novim ponuditeljima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

farmacije i magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine u 2019. godini u općim bolnicama koje s HZZO-om imaju sklopljen ugovor za provođenje zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Provest će se Otvoreni javni natječaj za financiranje pripravničkog staža zdravstvenih radnika do 30. studenog 2019. godine odno-

sno do popunjenja slobodnih pripravničkih mjesta zdravstvenih radnika čiji ukupan broj je predviđen Pravilnikom o mjerilima za primanje zdravstvenih radnika na pripravnički staž.

Otvoreni natječaj provest će zajedničko povjerenstvo sastavljeno od predstavnika Ministarstva zdravstva, HZZO-a i općih bolnica.

• Zdravstvena zaštita izvan mjesta prebivališta

• Zaštita od toplinskog udara (izvor: HZJZ)

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA IZVAN MJESTA PREBIVALIŠTA

Podsjećamo osigurane osobe HZZO-a, koje privremeno borave izvan mjesta prebivališta, odnosno boravišta (npr. službeni put, godišnji odmor) na njihovo pravo da u slučaju npr. traume, akutne upalne i zarazne bolesti, akutnog poremećaja koji zahtijeva terapijsko zbrinjavanje i sl. mogu koristiti primarnu zdravstvenu zaštitu, osim utvrđivanja privremene nesposobnosti za rad, kod bilo kojeg ugovornog doktora primarne zdravstvene zaštite u mjestu privremenog boravišta, u istom

opsegu kao i kod izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite (lijekove propisane na e-recept i primarnu laboratorijsku dijagnostiku propisanu na e-uputnicu za primarni laboratorij).

Kako bi se osiguranim osobama osiguralo pravo na primarnu laboratorijsku dijagnostiku izvan mjesta prebivališta odnosno boravišta HZZO je utvrdio određeni broj laboratorijskih postupaka u svrhu dijagnosticiranja i zbrinjavanja akutnih stanja.

PREPORUKE ZA VRIJEME VRUĆINA – ZAŠTITITE SE OD TOPLINSKOG UDARA

U zadnjem se desetljeću uočava trend porasta temperature u ljetnom razdoblju što utječe na zdravstveno stanje sveukupnog stanovništva. Pravovremene mjere mogu smanjiti broj oboljelih i umrlih od vrućina, što znači da treba biti spreman ublažiti moguće negativne posljedice po zdravlje i trenutno djelovati.

Cijelo vrijeme trajanja velikih vrućina pridržavajte se preporuka lokalnih zdravstvenih ustanova koje informiraju javnost putem medija (radija, TV, interneta).

Neke od preporuka za ponašanje prilikom vrućina

- Rashladite tijelo i pijte dovoljno tekućine tako da vam boja urina bude svijetla

- Pijte redovito negaziranu vodu te niskokalorične napitke bez kofeina, alkohola i šećera da njima ne izazovete jaču dehidraciju. Možete se samo osvježiti tako da u ustima rastopite kockicu, dvije leda. Dehidraciju od vrućina izbjegnite uzimanjem razrijeđenog soka kao što je limunada i to odrasli svakih 1-2 sata, a djeca svakih 15-20 minuta po 1 do 2 žlice ili gutljaj vode. Nemojte čekati osjećaj žeđi da biste povećali unos tekućine, pogotovo kod starijih osoba koje imaju slabiji osjećaj žeđi.

- Izbjegavajte boravak na direktnom suncu u razdoblju od 10-17 sati, poglavito djeca, trudnice, starije osobe, srčani bolesnici i bolesnici s kroničnim bolestima (mentalne bolesti, dijabetes i dr.)

- Osobe koje rade na otvorenom (npr. građevinski radnici) se trebaju češće odmoriti, skloniti u hlad i piti dovoljno tekućine.

Tuširajte se ili kupajte u mlakoj vodi. Druga mogućnost je zamotati se u hladne mokre ručnike ili se rashladiti mokrom spužvom, kupkom za noge i sl. Djeci možete mokre ručnike stavljati na noge i ruke.

- Nosite laganu široku svijetlu odjeću od prirodnih materijala. Ako idete izvan doma stavite šešir širokog oboda ili kapu i sunčane naočale, a korisna su zaštita od direktnog sunca i kišobrani i lepeza za rashlađivanje zraka.

- Koristite laganu posteljinu, po mogućnosti bez jastuka kako bi izbjegli akumulaciju topline od tijela.

- Jedite češće male i što tekućije obroke. Izbjegavajte hranu prebogatu bjelancevinama. Ako ste u mogućnosti, pripremite miješano svježe voće ili spravite laganu juhu, da organizmu vratite izgubljene minerale, vitamine i elektrolite.

Rashladite svoj dom

- Nastojte rashladiti prostor u kojem živite. Idealno bi bilo sobnu temperaturu održavati ispod 32°C danju, a 24°C noću. To je posebno važno za djecu, osobe starije od 60 godina ili osobe s kroničnim zdravstvenim problemima.

- Koristite hladniji noćni zrak da rashladite svoj dom. Ako je moguće, otvorite sve prozore ili podignite rolete tijekom noći i ranih jutarnjih sati, kada je vanjska temperatura niža.

- Smanjite količinu vrućeg zraka unutar stana ili kuće. Danju zatvorite prozore i spustite rolete, naročito one koje su okrenute prema suncu. Zatvorite sva umjetna svjetla i isključite što je više moguće električnih uređaja u svom domu.

- Stavite zaslone, draperije ili tende na prozore koji dobivaju jutarnje ili poslijepodnevno sunce.

Rasprostrite mokre ručnike u prostoriji. No, ne zaboravite da se time povećava vlažnost zraka.

- Ako imate klima-uređaj, zatvorite vrata i prozore da ne trošite više energije nego što je potrebno.

- Električni ventilatori mogu pružiti olakšanje i osvježanje, ali ako je temperatura zraka iznad 35 °C, neće spriječiti zdravstvene teškoće vezane uz velike vrućine.

Važno je piti dovoljno tekućine, jer znojenjem gubimo više tekućine, čime dolazi do dehidracije i povećanog viskoziteta krvi, što može izazvati trombozu, inzult mozga ili infarkt srca.

Klonite se vrućine

- Sklonite se u najhladniju prostoriju svog stana ili kuće, posebice noću.

- Ako stan ili kuću ne možete držati rashlađenim, provedite dva do tri sata dnevno u hladnom prostoru (npr. u hladenoj javnoj zgradi).

- Izbjegavajte izlazak u najtoplijem dijelu dana.

- Izbjegavajte naporan fizički rad. Ako morate naporno raditi, radite to u najhladnije doba dana, što je obično ujutro između 4.00 i 7.00 sati i poslijepodne nakon 17.00 sati.

- Potražite sjenu.

- Ne ostavljajte djecu niti životinje u parkiranoj vozilu.

- Redovito koristite sredstva sa zaštitnim faktorom od štetnog UV zračenja. Naročitu brigu valja posvetiti novorođenčadi i maloj djeci. Za njih treba koristiti zaštitna sredstva s najvećim faktorom (>30) i odjenuti ih u laganu odjeću koja ih također štiti od UV zraka.

- Prilagodite svoje izlaganje sunčevom UV zračenju uvažavajući dnevne promjene vrijednosti UV indeksa.

- Ako vozite, izbjegavajte putovanja u najtoplijem dijelu dana.

Pomognite drugima

- Posjetite obitelj, prijatelje i susjede koji većinu vremena provode sami. Osjetljive i teško pokretne osobe mogle bi zatrebati Vašu pomoć tijekom vrućih dana.

- Razgovarajte o toplinskom udaru s obitelji. Svaki član obitelji treba znati koje mjere zaštite mora poduzeti s obzirom na svoje zdravstveno stanje i aktivnosti.

- Ako je netko koga poznajete izložen riziku,

pomognite mu da dobije savjet i podršku. Starije osobe i bolesnike koji žive sami treba posjetiti barem jednom dnevno.

- Uzimaju li te osobe lijekove, provjerite s njihovim liječnikom kakav utjecaj ti lijekovi mogu imati na termoregulaciju i ravnotežu tekućine u tijelu.

Ako imate zdravstvene probleme

- Držite lijekove na temperaturi ispod 25 C ili u hladnjaku (pročitajte upute o skladištenju lijeka u uputi o lijeku).

- Tražite savjet liječnika ako imate neku kroničnu bolest ili uzimate više lijekova, pogotovo one za pojačano mokrenje i snižavanje tlaka.

Ako se osjećate loše

- Ako imate vrtoglavicu, slabost, nemoć, tjeskobu ili ste izrazito žedni i imate jaku glavobolju, tražite pomoć, što prije otidite u hladniji prostor i mjerite temperaturu.

- Popijte vodu ili nezaslađeni razrijeđeni voćni sok više puta po nekoliko gutljaja.

- Smirite se i ležite u rashlađenu prostoriju ako imate bolne grčeve, najčešće u nogama, rukama ili trbuhu, često nakon fizičkog rada ili vježbe u vrlo vrućem vremenu.

- Pijte tekućinu koja sadrži elektrolite, a u slučaju da grčevi traju duže od jednog sata, tražite medicinsku pomoć.

- Savjetujte se s liječnikom u slučaju drugih tegoba ili ako opisane tegobe duže traju.

Ako neki član Vaše obitelji ili osobe kojima pomažete imaju vruću suhu kožu ili delirij (nerazumno razgovaraju i nemirni su), zujanje u ušima, probleme s vidom i malaksalost, grčeve i/ili su bez svijesti, odmah zovite liječnika ili hitnu pomoć. Dok čekate na liječnika ili hitnu pomoć, smjestite ugroženu osobu u hladnu prostoriju u vodoravan položaj, podignite joj noge i kukove, odstranite odjeću i počnite s vanjskim hlađenjem, kao što su hladni oblozi na vrat, pazuhe i prepone uz rad ventilatora, mahanje lepezom ili većom tkaninom i špricanje kože mlakom vodom. Mjerite temperaturu tijela i održavajte je ispod 39 stupnjeva. Nemojte joj osobi dati acetilsalicilnu kiselinu ili paracetamol. Osobe bez svijesti postavite u bočni ležeći položaj. **(izvor: HZJZ)**

- Klonite se vrućine

- Pomognite drugima

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija

Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.

Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med. spec., zamjenica ravnateljica HZZO-a
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE

Zagreb, srpanj 2019., godina XII., br. 7

Obavijest o potvrdama o životu za 2019. korisnicima mirovine iz SR Njemačke s prebivalištem u Republici Hrvatskoj

Obavještavamo korisnike mirovine iz SR Njemačke koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj da **u 2019. godini nisu obvezni njemačkom nositelju socijalnog osiguranja dostavljati potvrde o životu.**

Naime, za korisnike mirovine iz SR Njemačke koji imaju prebivalište na području Republike Hrvatske činjenica smrti utvrđuje se elektroničkom razmjenom podataka između njemačkog nositelja mirovinskog osiguranja i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Njemački nositelj obavještava o navedenoj promjeni korisnike njemačke mirovine uz obavijest o novoj visini mirovine od 1. srpnja 2019.

Izuzetak su samo korisnici njemačke mirovine kod kojih postoji nedostatak u identifikacijskim podacima, pa za njih nisu mogli biti razmijenjeni podaci elektroničkim putem. Ovi korisnici će na kućnu adresu dobiti tiskanice potvrde o životu koju moraju popuniti, ovjeriti kod nadležnog organa i dostaviti njemačkom nositelju na dosadašnji način.

Ravnatelj HZMO-a Josip Aladrović sudjelovao na konferenciji Digitaln@hr o digitalnim uslugama državne administracije, javnih poduzeća i ostalih tijela državne uprave

U zagrebačkom Hotelu Esplanade je 2. srpnja 2019. održana konferencija Digitaln@hr (o digitalnim uslugama državne administracije, javnih poduzeća i ostalih tijela državne uprave) u organizaciji Jutarnjeg lista i Zagrebačkog holdinga, a pod pokroviteljstvom Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva.

Prisutne goste pozdravili su državni tajnik Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva Bernard Grčić i izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske - potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar poljoprivrede RH Tomislav Tolušić, a konferenciju je otvorio glavni urednik Jutarnjeg lista Goran Ogurlić.

Na konferenciji je o digitalnim uslugama HZMO-a održao prezentaciju ravnatelj Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje **Josip Aladrović**. Istaknuo je da je HZMO središnje tijelo prvog mirovinskog stupa u RH te da se Zavod kao institucija brine o 1 577 987 osiguranika, 1 240 673 korisnika mirovine i 148 821 korisnika doplatka za djecu.

Govoreći o e-uslugama koje HZMO pruža svojim korisnicima, izdvojio je e-usluge koje HZMO pruža svojim korisnicima, i u sustavu e-Građani, i na korisničkim stranicama Zavoda.

Ravnatelj Aladrović je istaknuo i trendove i pokazatelje koji govore o tome da je digitalizacija usluga Zavoda dobro prihvaćena jer je u 2018. godini udio e-prijava u ukupnom broju prijava bio 88,17%, a digitalno izdanih potvrda o radnopravnom bilo je 224 674 te je napomenuo da korisnici sve više koriste te digitalne načine komunikacije i prijava i time čine sustav efikasnijim.

Približavanje korisnicima i fokus na osiguranike je nešto što ćemo negovati i u budućnosti da bi usluge bile dostupnije građanima, moramo početi mijenjati institucije i iznutra i izvana - istaknuo je Aladrović te najavio kako će Zavod na Youtube kanalu kratkim uputama korisnicima olakšati korištenje usluga Zavoda. Također, naglasio je da je Zavod u prošlosti predvodio uvođenje informatičke podrške za odvijanje poslovnih procesa, a u budućnosti Zavod bi trebao predvoditi uvođenje novih poslovnih modela i informatičkih rješenja. U tijeku je digitalizacija arhive u kojoj je trenutačno više od 250 milijuna različitih dokumenata, a krajnji cilj je ured bez papira. Na kraju izlaganja Josip Aladrović je naglasio kako korisnik usluga HZMO-a mora biti u centru te sve ostalo mora biti podređeno kvaliteti njegovog korisničkog zadovoljstva.

Na konferenciji je održana i panel-rasprava Država-digitalni sluga hrvatskih građana na kojoj su, između ostalih, govorili ravnateljica Središnjeg registra osiguranika (REGOS) Iskra Primorac, državna tajnica u Ministarstvu uprave Katica Prpić i predsjednik Uprave APIS IT-a Saša Bilić.

Održan 11. susret čelnika nositelja mirovinskog osiguranja država nastalih na prostoru bivše SFRJ

Susret čelnika institucija nositelja mirovinskog osiguranja država nastalih na prostoru bivše SFRJ održan je po jedanaesti put, od 19. do 21. lipnja 2019. u Ohridu, u Republici Sjevernoj Makedoniji, s glavnom temom Perspektive kretanja broja umirovljenika u sljedećih deset godina. Domaćin susreta bio je direktor Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje Republike Sjeverne Makedonije Shaip Zeneli, a nazočne je pozdravila i ministrica rada i socijalnog osiguranja Republike Sjeverne Makedonije Mila Caroska.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje predstavljali su: ravnatelj **Josip Aladrović**, pomoćnik ravnatelja za provedbu uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju **Dražen Mršić**, pomoćnik ravnatelja za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu **Ivo Bulaja**, pomoćnik ravnatelja za ekonomske poslove **Ivan Serdar**, pomoćnik ravnatelja za informatiku **Luka Ljubičić**, sa suradnicima.

Ravnatelj Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje Josip Aladrović u svom je obraćanju nazočnima, između ostaloga, održao prezentaciju o kretanju broja umirovljenika u idućih deset godina u Republici Hrvatskoj, a pomoćnik ravnatelja Ivo Bulaja izvijestio je nazočne o detaljima nedavno provedene mirovinske reforme u Republici Hrvatskoj.

Održane su prezentacije o kretanju broja umirovljenika u idućih deset godina i u ostalim državama, a čelnici su prezentirali statističke podatke, razmijenili informacije o izmjenama propisa iz mirovinskog osiguranja i elektroničkoj razmjeni podataka iz mirovinskog i invalidskog osiguranja između pojedinih država.

Uz predstavnice Hrvatske i Makedonije, na Susretu su sudjelovali i predstavnici fondova Republike Slovenije, Republike Hrvatske, Republike Bosne i Hercegovine, Republike Crne Gore, Republike Srbije, Republike Srpske, Republike Albanije i Republike Austrije te ataše za socijalna pitanja pri Veleposlanstvu Republike Austrije u Beogradu Oliver Hill i ataše za rad i socijalna pitanja, zdravstvo i zaštitu potrošača Republike Austrije u Republici Sjevernoj Makedoniji Herald Fuger.

KORISNICI MIROVINA - isplata u lipnju 2019.

Vrste mirovina	Broj korisnika	Prosječne svote mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	498 205	2.646,96 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO	29 392	3.582,20 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	82 487	2.319,06 kn
Prijevremena starosna mirovina	197 096	2.526,48 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	292	2.741,54 kn
Invalidska mirovina	118 392	1.990,72 kn
Obiteljska mirovina	221 453	2.004,39 kn
UKUPNO - ZOMO	1 147 317	2.434,92 kn

Korisnici koji su u 2019. godini prvi put ostvarili pravo na mirovinu - ZOMO	Broj korisnika	Prosječna netomirovina
Starosna mirovina	9 058	2.542,31 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO	3 364	3.485,48 kn
Prijevremena starosna mirovina	4 324	2.664,67 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	9	3.421,19 kn
Invalidska mirovina	1 053	1.739,01 kn
Obiteljska mirovina	4 466	2.061,26 kn
UKUPNO	22 274	2.574,44 kn

Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	101 583	3.707,19 kn
Prosječna ukupna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	189 986	3.410,11 kn
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO	253 807	1.587,23 kn
Korisnici najviše mirovine kojima je mirovina određena prema Zakonu o najvišoj mirovini	1 775	6.889,73 kn

Ukupan broj osiguranika	1 577 987
Ukupan broj korisnika mirovine	1 240 673
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1 : 1,27
Korisnici mirovina - muškarci (45,95%)	570 109
Korisnici mirovina - žene (54,05%)	670 564
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	31 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	71 godina
Prosječan mirovinski staž za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2019. godini - ZOMO	31 godina
Prosječna dob za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2019. godini - ZOMO	64 godine
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3.373.000.000 kn

Uređuje i grafički priprema:
Ured za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
faks: 01/4595-168

13. SPORTSKO-REKREATIVNI SUSRETI OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Igre za slavonsku dušu

U nedjelju 16. lipnja u Vuki su održani 13. Sportsko-rekreativni susreti Sindikata umirovljenika Hrvatske Osječko-baranjske županije na kojima je sudjelovalo preko 120 umirovljenika – sportaša. Agilni SUH-ovci natjecali su se u šahu, pikadu i belotu, a na ruku domaćinu natjecanja nije išlo ni pakleno vruće vrijeme sa 34°C u hladu. Ni takvi vremenski uvjeti nisu smetali dobrom raspoloženju, druženju i sportskom duhu sudionika.

Po starom slavonskom običaju domaćini, članice i članovi Udruge SUH-a Vuka, dočekali su natjecatelje radosno s pićem dobrodošlice i kolačima. Već od prvog trenutka stvorena je dobra atmosfera.

Sportsko-rekreativni susreti počeli su pozdravom predsjednika Županijskog povjereništva SUH-a Osječko-baranjske županije Mate Obradovića svim sudionicima Susreta. Obradović je u ovom slučaju bio i u svojstvu izaslanika predsjednice SUH-a Jasne A. Petrović, koja zbog obveza nije mogla prisustvovati susretima, ali je svima zaželjela puno uspjeha na natjecanju i dobro druženje.

Posebna zahvala ide načelniku općine Damiru Maričiću i općini Vuka, koja je ove godine pokrovitelj i glavni sponzor Susreta, te joj je dodijeljena Zahvalnica za razumijevanje i financijsku pomoć oko organizacije susreta.

Predsjednik Udruge SUH Vuka Stipo Cota, koji je ove godine bio domaćin 13. Sportsko-rekreativnih susreta, pozdravio je sve prisutne i zaželio im dobrodošlicu u Vuku i puno sportske sreće i uspjeha. I doista, veselu slavonsku dušu umirovljenici - rekreativci pokazali su tijekom samog natjecanja uz radost druženja i šale.

Sportsko natjecanje kulminiralo je u poslijepodnevним satima kada su proglašeni pobjednici šaha, pikada i belota. Najbolji su nagrađeni peharima i medaljama, ali i ostali sudionici glazbom i pečenom prasetinom.

➤ U šahu je prvo mjesto pripalo ekipi Osijek 1, drugo ekipi Osijek 2, a treće ekipi Đakova.

➤ Najbolji u belotu su ekipa Donji Miholjac 1, druga je bila ekipa Donji Miholjac 2, a treća ekipa Vuke.

➤ U pikadu za žene prvo mjesto je pripalo Vuki 1, drugo mjesto Osijeku, a treće Strizivojni, dok je u muškoj kategoriji prvo mjesto pripalo Donjem Miholjcu, drugo Gorjanima, a treće Vuki

➤ U ženskoj kategoriji u pojedinačnom natjecanju bila je najbolja Zlata Medovka iz Vuke, dok je u muškoj kategoriji najbolji Nikola Falamić iz Donjeg Miholjca.

Treba čestitati svim sudionicima na sudjelovanju i velikom zalaganju, jer su po ovim vrućim vremenskim uvjetima strpljivo odradili natjecanje tražeći hlad na otvorenom pod drvećem i zadržavajući se u zatvorenim prostorijama što kraće te uz obilje hladnih napitaka.

Druženje se nastavilo u veselom raspoloženju, uz glazbu i pjesmu, a zanimljivo je da se zbog velike vrućine nikome nije dalo plesati. Sljedeći 14. Sportsko-rekreativni susreti 2020. godine održat će se u Strizivojni, a domaćin će biti Podružnica SUH-a Strizivojna.

Čestitke pobjednicima!

Mato Obradović

PULA Ostavili studente u čudu

Članovi sindikata umirovljenika Podružnice Pula odlučili su iskoristiti lipanj i lijepo vrijeme da se još jednom provedu na zajedničkom izletu. Autobusom su se uputili do otoka Raba. Put ih je vodio kroz lijepa turistička mjesta uz more, Senj – grad bure sa tvrđavom Nehaj, zatim Jablanac i trajektno pristanište Stinica.

Dolaskom na otok članovi su ostali oduševljeni nevjerojatnom prirodom, okruženi bijelim stijenama, plavim morem i žarko žutim suncem. Razgledavanje ostataka građevina davne i bliže prošlosti grada Raba na jakom suncu ipak je izmorilo naše umirovljenike koji su tražili kutak gdje će se skloniti u hlad, nešto popiti ili potražiti dobri obrok. Drugi su tražili suvenir koji bi kupili, kako ne bi zaboravili gdje su bili – pa oni su ipak penzići!

Na povratku je organizirana večera i to u Studentskom kampusu u Rijeci. Cijena je bila pristupačna, a hrana dobra. Dolaskom u Studentski restoran umirovljenici su zbijali šale sa studentima, koji su ih gledali u čudu, pitajući se „što rade ovi starci ovdje?“ Naravno, njima je to sve bio razlog za smijeh i šalu jer su se ponovno osjećali kao studenti! Veseli, siti i umorni vratili su se u Pulu.

Mjesec lipanj nije mogao završiti, a da prije toga nisu još jednom otišli do Trsta da vide što ima novoga i može li se još uvijek nešto kupiti po povoljnijoj cijeni nego što je to u Puli. Dan izleta, 27. lipnja, bio je pakleno vruć. Oni, penzići, sami sebi su se čudili koliko su imali srčanosti i hrabrosti kada su se pod takvim nemogućim vremenskim uvjetima „klatili“ oko. Izlet je protekao u veselom raspoloženju, naročito za one sudionike koji su realizirali svoje zamisli u smislu trošenja svoje mirovine.

Bruna Jovanović

DUGO SELO Uživanje na Sljemenu

Članovi udruge Sindikata umirovljenika Dugo selo ponovno su se sastali, ovaj put kao planinari. Naime, planinari društva Naftaplin ugostili su ih 9. lipnja 2019. u Risovoj jazbini, svojem planinarskom domu. Druženje na vrhu Puntijarke na 990 metara nadmorske visine, uz roštilj i okrepu, ostat će dugo u sjećanju svim članovima.

U pečenju roštilja iskazao se vrli majstor Alojz Ivanišević, a treba pohvaliti i Milivoja Marića, Iveka Bertovića, Meličevu Ružicu, Maricu Budoricu, Novakicu i Anu Broz i još puno vrijednih cura, koje su ispekle brdo kolača, a ujedno i posluživale i pospremale. Sve žene Sindikata zaslužuju najveću pohvalu. Posebna zahvala ide i Miri Gluhak i njezinim planinarima, što su umirovljenicima stavili na raspolaganje „svoj dom i veselje“.

Želimir Novak

ZAGREB - PEŠČENICA

Kako se osloboditi stresa

U podružnici SUH-a Peščenica marljivi su i u tople ljetne dane pa su 27. lipnja 2019. u prostorijama mjesne samouprave organizirali radionicu Asist, kojom su pokazali polaznicima kako mogu otkloniti stres i bol jedni drugima.

Radionicu su vodili volonteri Jeržen i Tatjana, promotori dobre volje, a svi su bili zadovoljni jer su otkrili kako svojim dodirima mogu pomoći sami sebi i prijateljima.

Mirjana Novačić

VRGORAC

Izlet u susjedstvo

Umirovljenici SUH-a Vrgorac 8. lipnja 2019. iskoristili su za jednodnevni izlet na Crnogorsko primorje. Preko Herceg Novog i Igalja umirovljenici su trajektom otišli od Kamenara do Lepetana i stigli u Tivat, gdje su obišli Porte Montenegro. Nakon razgledavanja grada i luke otišli su u Budvu gdje su boravili do noćnih sati. Razgledavanje kulturnih i povijesnih znamenitosti oduševilo je umirovljenike koji su kazali kako jedva čekaju novi izlet.

Mate Ožić Bebek

VELIKA GORICA

Fantastičan koncert

Pjevački zbor sindikalne podružnice umirovljenika SUH-a Velika Gorica Turopoljska zvona gostovao je u Puli u crkvi Sv. Pavla na Vidikovcu. Odmah poslije mise zbor je održao lijepi koncert. Pjevane su pjesme uglavnom iz turopoljskog kraja.

Dojmovi su više nego dobri, ozračje je bilo prekrasno, svi domaći ljudi su ostali poslije mise, puna crkva je bila oduševljena pjevanjem zbora.

Sa zborom je pošlo u Pulu i pedesetak članova udruge te su zajedno uživali u koncertu i kasnije u razgledavanju znamenitosti Pule. Čak su se neki uspjeli i malo okupati. Sve u svemu lijepo proveden izlet koji će svima zauvijek ostati u sjećanju.

Stjepan Milobara

SPLIT Zastave i slapovi

Pedeset članova Udruge SUH podružnice Split lipanj su iskoristili za izlet u prirodu u dalmatinsku Zagoru. Prva postaja bila je Vrlika, gdje su posjetili čuvenu fontanu gdje se održala opera Ero s onoga svijeta. Put ih je dalje odveo na izvor rijeke Cetine, gdje su umirovljenici ostali očarani predivnom prirodom. Bio je to, kako kažu, pravi odmor za dušu.

Nakon toga su posjetili i Knin, no zbog velike vrućine odustali su od penjanja na tvrđavu. Razgledali su je iz daljine, a posebno ih se dojmilo vijorenje velike hrvatske zastave na tvrđavi. U istom gradu su još posjetili i prekrasan slap Krčić. Uslijedio je odlazak u Drniš na ručak kod Tome, gdje su uživali u predivnom ambijentu i odličnoj hrani, a za dobru zabavu pobrinuo

se Jerko Marević koji je oduševio sve prisutne sjajnom svirkom na gitari.

Osim izleta, članovi splitskog SUH-a zabavljali su se u lipnju i na tradicionalnom plesnjaku u restoranu Bolero. Dobra glazba izmamila je sjajne pokrete naših umirovljenika na plesnom podiju. Iz Udruge obavještavaju sve svoje članove da ljeti neće biti plesnjaka i da će se sljedeći održati u rujnu.

Asja Tomin

SLAVONSKI BROD Korčula za pamćenje

Suhovci podružnice Slavonki Brod već tradicionalno ljetuju na Korčuli, pa je tako pedesetak članova tamo boravilo od 14. do 26. lipnja 2019. Zajedničko ljetovanje nije samo uživanje u kupanju u moru, već su to kave, ručkovi, odlasci u šetnje, obilje-

žavanje važnih datuma rođendana i imendana. To su dani za pamćenje.

Korčula je doživljaj za koji su se pripremali cijelu godinu. Već tri godine odlazi se i u drugoj grupi u osmom mjesecu. Nije tu kraj uživanja. Ide se i na izlet u Bizovac, ali i na

neke destinacije u inozemstvu. Do sada je u 2019. godini organizirano šest jednodnevnih izleta i jedno ljetovanje, a bit će toga još dosta do kraja godine, poručuju Suhovci iz Broda.

Ana Dujanović

PODSLJEME – ZAGREB

Dišu kao jedan

Svaka čast svemu, ali pjesma, ples, veselje druženja i izleti su najbolja terapija za umirovljenike. Zato podružnica Podsljeme organizira brojne izlete i putovanja, plesne zabave i druženje u društvenom domu Bi-drovec. Plesne zabave su svaku treću subotu u mjesecu, a svake druge i četvrte subote tokom ljetnih mjeseci članovi idu na more, dok na jesen se organiziraju brojni izleti u zemlji i inozemstvu.

Ukusi su različiti, ali svi su isti ispod kože, s istim potrebama u srcu. Zato u ugodnom ambijentu, uz dobru glazbu, odlična jela i pića, prijateljski zagrljaj, pjesmu i ples sve do duboko u noć možete provesti nezaboravne večeri na zabavama podružnice Podsljeme u društvenom domu. Prirodni skečevi, rođendanske čestitke i pokloni upotpunjuju događaj, vesele i raduju članove.

Najtopliji lipanj u povijesti meteoroloških mjerenja izmamio je članove već potkraj mjeseca na jednodnevni izlet na more. Tako su 29. lipnja 2019. bili na kupanju u prelijepom istarskom odmorištu Rapcu. Izleti u inozemstvo su poseban događaj. Tu u punoj mjeri dolazi do izražaja prijateljstvo i zajedništvo gdje svi dišu kao jedan, što su potvrdili i lipanjskim dvodnevnom putovanjem u Sarajevo. Za jesen su u planu izleti za Rovinj, Bled-Bohinj, Oktoberfest Minhen, Budimpeštu... Podsljemenaši su nezaustavljivi.

Ivan Ročić

UMAG Ništa bez Hajduka

aktivnosti

Podružnica SUH-a Umag, u suradnji s turističkom agencijom Atrik, organizirala je trodnevni izlet u Dalmaciju. Na put su krenuli 28. svibnja 2019. u ranim jutarnjim satima, a vrijeme nije bilo obećavajuće, ali uz povremena kišna razdoblja ukazivalo se i sunce. Uz kraće stanke stigli su u Split, te prema osobnim željama posjetili stadion Hajduka, podrume Dioklecijanove palače, Peristil i Katedralu, dok su neki izletnici uživali u šetnji gradom. Vožnja trajektom do Vela Luke bila je ugodna. Nakon iskrcanja slijedio je obilazak grada s zaustavljanjem ispred kuće Olivera Dragojevića, gdje je pjesmom i paljenjem svijeece odana počast preminulom pjevaču.

Slijedio je odlazak do obližnjeg proizvođača maslinovog ulja, gdje su dobili informacije o maslinarstvu na Korčuli i prezentaciju uljare s opisom načina prerade maslina. U sklopu uljare je i muzejska zbirka starih alata posebno upotrebjavanih u

maslinarstvu. Nastavili su vožnju do grada Korčule, gdje je slijedio smještaj, okrepa i noćenje. Sljedećeg dana uz pratnju stručnog vodiča razgledali su znamenitosti starog grada, a po želji posjetili su novi vrlo, interesantan muzej Marka Pola. U lijepom ambijentu jednog OPG-a bio je poslužen ručak s domaćim specijalitetima, domaćin ih je počastio i dobrom muzikom, tako da je druženje potrajalo gotovo do večere.

Izlet je nastavljen trajektom do Orebića, razgledom pomorskog muzeja i kraćim obilaskom grada i vožnjom po Pelješcu, koja je bila posebno ocharavajuća. S jedne strane pružao se pogled na plavo more s otocima, a s druge strane zastrašujuće puste i strme planine u čijem podnožju se naziru pitome doline, lijepi vinogradi i naselja. Gotovo u svakom naselju reklamiraju se vinarije, pa su tako posjetili jednu od njih, gdje su im prezentirana kvaliteta vina.

Sljedeće jutro proveli su u Međugorju,

nakon čega je put nastavljen prema slapovima Čeveljuše. Ljepota slapova i šetnja uz nabujalu rijeku oduševila je izletnike.

Marija Pertot

ZAGREB Prezentacija u lijepom svjetlu

U sklopu tradicionalne manifestacije Tjedan udruga grada Zagreba, ovoga puta na Europskome trgu, održanom od 12. do 14. lipnja 2019. Zagrepčani su mogli obići štandove brojnih od ukupno 12.000 zagrebačkih udruga i pobliže se upoznati s njihovim aktivnostima i programima. Manifestaciju koju već 19. godinu zaredom organizira Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, otvorio je zagrebački gradonačelnik Milan Bandić.

Svaki dan svoj program građanstvu je prezentiralo tridesetak udruga, a u tri dana svoj to je stotinjak udruga. Među njima su bile i SUH-ove podružnice Peščenica i Kraš. Tako su članice iz Peščenice na štandu izložile svoje ručne radove, kao i slikanje na staklu, dok su članice podružnice Kraš na pozornici recitirale svoje stihove. Od ostalih udruga nastupali su i pjevački zborovi, recitatori i folklorne sekcije, a udruge su razveselili i poznati pjevači

B.B.

STUDENSKI GRAD

Vrijeme je za odmor

Lipanj je vrijeme kada se svi pomalo pripremaju za ljetni odmor. Možda se pitate što će umirovljenicima odmor kada su cijele godine na odmoru. Jesu li? Velika većina članova sindikalne podružnice Studentski grad tijekom godine je uključena u mnoge programe koji im se pružaju. Od plesa do pjesme, od kreativnih radionica, vježbanja, sportskih sekcija, izleta i nerijetko manifestacija u koje su sve više uključeni.

Kako ova podružnica, već uobičajeno, djeluje kao i škole, tako već sredinom lipnja polako

članovi odlaze na ljetni odmor kako bi napunili baterije za jesen kada nastavljaju s aktivnostima. Mnogi su iskoristili testnu Multisport karticu koja im je dodijeljena preko Podružnice, a pruža mogućnost besplatnog korištenja sportskih objekata, kao i nekih toplica, tako da i oni koji nisu išli do mora, mogli su se okupati u toplinama.

U ovom mjesecu završila je i radionica bubnjanja, koju je provodila Udruga 54 plus i Udruga Opera b.b. Zagreb, a koja je financirana sredstvima iz Europskih fondova. Na radionici je, od ukupno zainteresiranih 45 osoba, bilo trideset i sedam članova SUH-ove podružnice Studentski grad, što je zaista za svaku pohvalu, kako za sam projekt tako i za sve osobe koje su se odazvale i dale svoj doprinos uspješnoj provedbi EU projekta. Za angažman svatko je dobio zahvalnicu za sudjelovanje.

Snježana Živčić

DONJI MIHOLJAC

Kupanje u Harkanju

U skladu sa godišnjim planom rada Udruga SUH-a Do nji Miholjac je provela planirano zdravstveno-rekreativno kupanje u mađarskom Harkanju, počevši od 24. lipnja do 28. lipnja 2019. godine.

U sklopu kupanja je organizirano i vježbanje u bazenu pod vodstvom animatora. Tako je mnogima dobro došao ovakav vid vježbanja u poznatim mađarskim toplinama. Na ovu aktivnost odazvao se 31 član Udruge.

Zlatko Risek

Pismo ti pišem

Ako ste koristili neku od poštanskih usluga i imali ste neki od ovih problema: gubitak pošiljke; usluga nije uopće obavljena ili nije obavljena u cijelosti; prekoračenje roka za prijenos i uručenje poštanske pošiljke; oštećenje ili umanjeње sadržaja poštanske pošiljke - za svaki od ovih slučajeva imate pravo podnijeti pisani prigovor onome tko je uslugu obavio (npr. u pošti i sl.)

Prigovor se podnosi u roku od tri mjeseca od dana predaje poštanske pošiljke u unutarnjem prometu, odnosno u roku od šest mjeseci u međunarodnom prometu. Za slučaj oštećenja ili umanjeња sadržaja pošiljke prigovor se podnosi odmah po uručanju, a iznimno nakon uručanja, ali samo ako primatelj priloži dokaz da oštećenje ili umanjeње nije nastalo nakon uručanja.

Zatražite dokument!

Pored podnošenja pisanog prigovora s jasno opisanim razlozima prigovora nakon neželjenog događaja (gubitak pošiljke, oštećenja ili umanjeња sadržaja, prekoračenja roka za prijenos

i uručenje poštanske pošiljke ili u slučaju kada davatelj poštanskih usluga nije obavio uslugu ili je nije obavio u cijelosti), moramo od davatelja poštanskih usluga pribaviti i pisani dokument - Potražnicu, Zapisnik o neispravnosti pošiljke, Zahtjev za povrat poštarine ili sličnu dokumentaciju u kojem davatelj pisano utvrđuje što on smatra da se dogodilo s vašom pošiljkom, a upute o tome daje svaki davatelj poštanskih usluga.

Kome se upućuje prigovor?

Prigovor se upućuje nadležnoj službi davatelja poštanskih usluga (poštanski ured, sortirница, poslovница, kontaktni centar, služba za korisnike i sl.) - upute o načinu i adresatu pisanja prigovora daje svaki davatelj poštanskih usluga. Najbolje je nazvati službu za korisnike, koja će nas uputiti kome se točno trebamo obratiti.

Koji je rok rješavanja!

Davatelj poštanskih usluga obavezan je dostaviti pisani odgovor potrošaču o utemeljenosti podnesenog prigovora u roku od najviše 30 dana od dana

zaprimanja prigovora u unutarnjem prometu, odnosno u roku od najviše 60 dana od dana zaprimanja prigovora u međunarodnom prometu.

Ako potrošač nije zadovoljan rješanjem prigovora u prvostupanjskom postupku, ima pravo uložiti pritužbu (reklamaciju) povjerenstvu za reklamacije potrošača pri davatelju poštanskih usluga, u roku od 30 dana od dana dostavljanja pisanog odgovora.

Pritužba se šalje odmah po dostavi pisanog odgovora davatelja poštanskih usluga (prvostupanjskog rješenja), a najkasnije u roku od 30 dana.

Sve po 30 dana

Povjerenstvo za reklamacije potrošača davatelja poštanskih usluga obvezno je dostaviti pisani odgovor korisniku poštanskih usluga u roku od 30 dana od dana zaprimanja njegove pritužbe.

Ako potrošač nije zadovoljan ni rješanjem povjerenstva za reklamacije potrošača pri davatelju poštanskih usluga (drugostupanjsko rješenje), u roku od 30 dana od dana dostavljanja pisanog odgovora povjerenstva može podnijeti pisani zahtjev HAKOM-u.

Ako potrošač poštanskih usluga u postupku rješavanja tog spora zbog iste stvari podnese i tužbu i nadležnom sudu, HAKOM će obustaviti postupak rješavanja spora.

Uz pisani zahtjev za rješavanje spora potrošač je dužan priložiti: presliku prigovora davatelju poštanskih usluga i odgovor davatelja na prigovor, presliku prigovora povjerenstvu pri davatelju poštanskih usluga i odgovor povjerenstva te preslike ostale raspoložive dokumentacije (odgovarajući dokaz na kojem temelji svoj zahtjev).

Možda procedura izgleda komplicirana, ali iskustvo udruga potrošača pokazuje da su svi oni koji su se žalili, a bili su u pravu, u tome i uspjeli.

Adresa: HAKOM - Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti. Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10 110 Zagreb

Savjet

Nestao jedan artikl

U pošiljci koji sam naručila iz Kine nedostajao je jedan artikl. To sam otkrila tek kod kuće, ali kad sam došla natrag u poštu, oni su rekli da to nema veze s njima iako sumnjam da je otuđen u Hrvatskoj, jer je pošiljka bila dodatno preljepljena. Jesu li u pravu?

M.Z., Zagreb

Člankom 57. Zakona o poštanskim uslugama regulirano je pravo potrošača na naknadu štete u unutarnjem i međunarodnom poštanskom prometu. Sukladno toj odredbi davatelj poštanskih usluga obavezan je pošiljatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi isplatiti za pošiljke u unutarnjem prometu sljedeću naknadu štete:

1. za gubitak, potpuno oštećenje ili umanjeње sadržaja:

preporučene pošiljke - u visini peterostrukog iznosa naplaćene cijene poštanske usluge, a pošiljke s označenom vrijednosti - u visini iznosa označene vrijednosti;

2. za djelomično oštećenje ili umanjeње sadržaja:

preporučene pošiljke - u iznosu koji

odgovara stvarnoj vrijednosti oštećenog ili umanjeđenog sadržaja pošiljke, ali najviše do peterostrukog iznosa naplaćene cijene poštanske usluge, a za pošiljke s označenom vrijednosti - u iznosu koji odgovara stvarnoj vrijednosti oštećenog ili umanjeđenog sadržaja pošiljke, ali najviše do iznosa označene vrijednosti;

3. za prekoračenje roka prijensa i uručanja pošiljke - u visini trostrukog iznosa naplaćene cijene poštanske usluge.

Uz navedeno, kada poštanska usluga nije obavljena, davatelj poštanskih usluga obavezan je vratiti naplaćenu cijenu poštanske usluge. Osim iznosa naknade štete i vraćanja cijene poštanske usluge, davatelj poštanskih usluga obavezan je pošiljatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi isplatiti i zakonske zatezne kamate, računajući od dana podnošenja zahtjeva za naknadu štete. Na naknadu štete u međunarodnom prometu primjenjuju se akti Svjetske poštanske unije.

Ako se nađete u nekom od opisanih problema, besplatni savjet možete dobiti na tel. 0800 414 414, a najbolje je obratiti se u HUZP - Hrvatska udruga za zaštitu potrošača, Zagreb, Ozaljska 93, tel. 46 333 66

Pleti i cvati

Medicinski se eksperti slažu: biti oduševljen hobista je dobro i zdravo za čovjeka. Oni kažu da hobiji smanjuju stres. Hobiji odvlače pažnju od svakodnevnih briga. Ako uživate u obrađivanju svog vrta, ne mogu vas istovremeno izjedati oni problemi prisutni u obitelji. Ili recimo pletenje ili bilo što drugo što zahtijeva ponavljanje pokreta, rezultira relaksacijom, ukupnom mirnošću i spokojstvom, što se kasnije odražava i sniženjem krvnog tlaka.

Sve pod kontrolom

Hobiji pružaju umirujući osjećaj kontrole, a istraživanja ukazuju da jačaju i obrambeni, imunološki sustav organizma. Možda čovjek ima malo toga za govoriti na radnom mjestu, iznijeti svoje mišljenje itd., ali kada, recimo, kod kuće obrađuje drvo, rezbari, onda on sve drži pod kontrolom. On osobno dobiva kredit, zasluge – i zadovoljstvo – nakon dobro obavljenog posla.

Znanstveno je potvrđeno da fizička aktivnost produžuje životni vijek, međutim i ona manje aktivna zanimanja su zdrava. Jedna je švedska studija pokazala da ljudi koji su redovno uključeni u hobije, kao što su, na primjer, šivanje, obrađivanje vrta, pravljenje goblena, itd., imaju manju vjerojatnost da će patiti od mentalnih smetnji. Jedno slično istraživanje, objavljeno u *The New England Journal of Medicine*, našlo je da osobe koje su se bavile aktivnostima koje stimuliraju um, razmišljanje – kao što je igranje šaha ili rješavanje križaljki – imaju smanjeni rizik od Alzheimerove bolesti ili drugih vrsta demencija.

Demencija, pa-pa!

Neurolozi kažu da svaki hobi koji predstavlja izazov za mozak ima pozitivan učinak, to jest smanjuje rizik od nastanka demencije.

Mnogi hobiji imaju i društveni karakter. Od igranja karata, kao što je bridž, igranja šaha, do razmjena raznih predmeta s drugim kolekcionarima (kao što su na primjer poštanske marke itd.). Takvo

angažiranje u kontaktima sa sličnim dušama, stimulira i pojačava imunitet organizma.

Jedna japanska studija, provedena na gotovo 12.000 osoba, je našla da muškarci koji imaju razne hobije ili su uključeni u različite aktivnosti svoje lokalne zajednice, imaju manju vjerojatnost da će umrijeti od moždanog udara ili drugih cirkulatornih oboljenja, nego oni bez ijednog hobija ili oni koji su društveno potpuno pasivni.

Promjena život znači

Hobiji nisu samo za one koji imaju previše vremena na raspolaganju. Ustvari, zašto ne biste unijeli malo promjene u svoj život? Dok uživate u toj malo promjeni, zabavi, vi istovremeno s tim možete pomoći borbi protiv svoje eventualne depresije, stresa kojem ste gotovo permanentno izloženi, visokom krvnom tlaku itd.

Obrađivanje vrta, primjerice, je sasvim sigurno nešto više nego samo usaditi nekoliko lijepih cvjetova i nadati se da će procvjetati. Naime, predan odnos prema svojem vrtu može rezultirati poboljšanjem našeg dišnog i srčanožilnog sustava, boljoj snazi i fleksibilnosti organizma.

Nekome hobi može biti stvaranje novih recepata za ukusne obroke ili kolače. Putovanja mogu iznijeti na vidjelo dio vas koji bi inače mogao ostati neotkriven. Tu se ne radi samo o skupim putovanjima. Tu se radi o otkrivanju života i kultura u izabranj destinaciji. Bez obzira koju vrstu putovanja planirate - opušteno ležanje na plaži, putovanje automobilom ili neka pustolovina - svako putovanje kao hobi znači da ćete uživati u jednom dodatnom elementu nezavisnosti u svom životu.

Čitaj, snimaj, gledaj

Kad razvijete naviku čitanja, manje je važno što čitate, a važnija je činjenica da osjećate zadovoljstvo u tom činu. Umjetnost nije samo stvoriti nešto lijepo. Radi se o tome da otkrivete jednu tajnu stranu sebe. Za vrijeme tog otkrivanja čovjek također uživa u jednom unutarnjem miru i emocionalnoj ravnoteži, koju osoba možda traži. Nema potrebe kupovati

skupu opremu. Nabavite najjednostavniji i najjeftiniji fotoaparati i počnite snimati. Nemojte podcijeniti mentalne i fizičke koristi od fotografiranja. Privlačnost „hvatanja“ prirode u svoj njezinoj ljepoti, kombinirana je sa svim onim zdravstvenim koristima boravka u prirodi.

Ljudi se prečesto ne potrudite pronaći vrijeme za hobije u kojima uživaju, zato jer misle da hobiji nisu važni. Međutim, odabrali pravi hobi stvara osjećaj mentalne i fizičke stabilnosti, koja nam je potrebna da budemo zdravi, kako starimo. Kad se osjećamo nesretni, imamo sklonost okriviti okolnosti u životu, umjesto da se zapitamo činimo li ista što će pridonijeti našoj vlastitoj sreći.

Uhvati sreću

Kad malo razmislite o aktivnostima u kojima uživajte, kao što su npr. planinarenje, slaganje puzzli, kuhanje, skupljanje poštanskih maraka itd., uočite ćete da ako za njih pronađete vrijeme, da će vam ti hobiji povećati sreću na dnevnoj bazi. Pronaći hobi koji je usmjeren prema vašem osobnom interesu može pomoći boljem snu, manjoj upotrebi lijekova i čak smanjenju prekomjerne tjelesne težine.

Vesele fizičke aktivnosti stimuliraju lučenje hormona endorfina u mozgu. To je tzv. „hormon sreće“ i on čini da se osoba osjeća fiziološki sretnom. Hobiji pružaju emocionalnu ravnotežu. U svakodnevnoj jurnjavi, ključ ukupnog blagostanja i sreće je ravnoteža. Kada se radi ili samuje, puno sati na dan, čovjek gubi ono vrijeme koje bi mogao provesti s prijateljima, svojom obitelji ili u nekoj rekreativnoj vožnji biciklom, nogometu itd. Ljudi permanentno traže stanje ravnoteže i kada sudjelujemo u stvarima u kojima uživamo, u mogućnosti smo povećati ukupnu sreću i samopouzdanost.

Ima ih koji kažu: „I ja bih imao hobi, ali nemam vremena za to.“ To je laž. Tko ima volju, nađe i vrijeme. Prema tome, kažu eksperti, nastavite sa svojom ribičijom, skupljanjem lutaka ili papirnatih salveta iz ugostiteljskih objekata. Možda će drugi misliti da ste opsjednuti, međutim vi znate najbolje kako stvari stoje.

dr. Ivo Belan

Strast za život

„Strast za život“, pokrenuta je u Jonkopingu u Švedskoj kao samo-obnavljajuća i pokretačka inicijativa za starije osobe. Zasnovana je na interakciji licem u lice u malim krugovima. Provodi je trenirani volonter, a sudionici raspravljaju o različitim temama za unapređenje svog života, npr. o sigurnosti u kući, vježbama, nutricionizmu i socijalnim odnosima. Kontinuirano se prati osobni napredak svakog sudionika od sastanka do sastanka.

„Strast za život“ je vrlo jednostavan model kojim se redefinišu različite životne prakse i svakidašnjica starijih osoba. Bitno je da je takav program u suvlasništvu svih sudionika. Trenutno u osam zemalja više od 2.000 volontera potpomaže oko 30.000 starijih osoba kroz ovu inicijativu.

Jesu li ljudi - nezamjenjivi?

„Neke uloge koje imamo u životu formalno se mogu zamijeniti, ali stvarno svaki je čovjek jedinstvena pojava u svijetu i životu“

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Umrlo je naš kolega i prijatelj. Razgovaramo o onome, što je uvijek nakon odlaska određenog suradnika problem, tko će nastaviti odrađivati njegov dio posla. I počinje priča kako je on radio i pristupao ljudima. Kolegica kaže „nitko nije nezamjenjiv“, doći će netko drugi.

Ja se na trenutak pobunim i kažem: „ne slažem se, svaki je čovjek poseban i nezamjenjiv. Nema u svijetu drugoga isto takvoga, a ni približno sličnog.“ Ovaj svoj stav pokušat ću braniti upravo na primjeru rada i odnosa sa starijim korisnicima usluga našeg Pravnog savjetovališta.

I doista mislim da je nemoguće očekivati neko čudo da se nađe sličan suradnik s makar samo jednom dominantnom osobinom nužnom za obavljanje zadataka u radu s ljudima. Naši korisnici su specifična skupina i svaki treba drugačiji savjet, jer je njegov problem uvijek poseban, jer u njega unosi svoje stavove i emocije.

Često nerealno prikazuju stvarnost, a još češće očekuju rješenje prema svojim potrebama i znanju, a što je daleko od stvarnosti. Dakle, treba promijeniti i stavove sugovornika, za što netko nema dovoljno znanja i strpljenja, a i stupanj empatije nije kod svakog čovjeka isti. Nismo spremni svakoga dana biti isto raspoloženi, što umanjuje stupanj usredotočenosti na stvarni problem, ali i, što je još važnije, na adekvatan savjet.

Savjetovanje starijih osoba vrlo je složen i zahtjevan zadatak. Kad je riječ o pružanju pravnih savjeta, bez obzira na stručnost, jer tu postoje strogi pravni okviri, često se misli da nije potrebno unijeti emotivnu dimenziju. Starije osobe imaju potrebu detaljno opisati svoje probleme, dodajući bezbroj beznačajnih i nekorisnih pojedinosti. Pravnici često pogledaju samo papire koji su važni za strogo pravne probleme i na osnovi

toga donesu odluku da nema pravne osnove za radnje koje bi pravno riješile problem. Ponekad samo pogledaju posljednje rješenje i kažu da se više ništa ne može učiniti.

Starije osobe nemaju često ni uredno složenu svu potrebnu dokumentaciju, ne prikazuju važnije isprave zbog neznanja, pa je naš pokojni kolega često sam „kopao papire“, slagao i birao ono bitno prema datumima i važnosti. I sam je često sjeo i napisao nešto što je zapravo trebao napisati sam korisnik. Osobito je bio osjetljiv na nepošten odnos prema starijim osobama.

Velik dio svog zanimanja i angažiranja posvetio je edukaciji starijih osoba. Održavao je tribine intenzivno posljednjih pet godina u podružnicama upravo o razlici između ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju. Najveći problem u praksi zbog nedovoljne percepcije i objašnjenja da imovina primatelja usluge (starija osoba) prelazi u vlasništvo davatelja usluge odmah po potpisivanju istog i tada su starije osobe osiromašene i degradirane kao ljudi. U našem je listu davao pravne savjete razumljive i potrebne u svakodnevnom životu starijih osoba.

Borio se za prava umirovljenika i starijih osoba kao član Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe pri Ministarstvu rada i mirovinskog sustava i kao zamjenski član Predsjedništva Saveza samostalnih sindikata Hrvatske i zamjenik predsjednice Sindikata umirovljenika Hrvatske. Bio je duhovit i dobar čovjek. Precijenio je svoju snagu u odnosu prema bolesti. I sad nastaje problem - kako mu naći zamjenika? Gdje živi upravo ovakav čovjek! Pored osobnih značajki definiranih ranijim djelomičnim opisom, istih godina, bijelac, posvećen malima i slabim...itd i itd. Nema ga i neće ga biti.

Na drugom okupljanju javila se tvrdnja kako će se lako

naći zamjena za kolegu. Jedan je član (pravnik) naglasio da se svakoga može zamijeniti i da za to postoje u hijerarhiji odnosa predsjednik i zamjenik. Naravno, ali to su u istom času dva čovjeka koji imaju drugačije funkcije. Ljudi ne razmišljaju da će to opet biti samo zamjena koja je sasvim drugačije definirana, jer naš je kolega nezamjenjiv. On je bio izabran i imenovan zamjenikom i on je taj jedinstven zamjenik i otac, i suprug i djed i... On je bio u svim nabrojanim ulogama jedan i jedinstven i neponovljiv. I nitko ga neće zamijeniti. Ljudi su skloni u nekom čovjeku vidjeti veliku npr. fizičku sličnost pa često govore za djecu da su isti otac ili djed. Neke uloge koje imamo u životu formalno se mogu zamijeniti, ali stvarno svaki je čovjek jedinstvena pojava u svijetu i životu, neponovljiva u cijelosti, a još više u pojedinostima.

U tome i je veličina i posebnost ljudi. Svaki čovjek kad umre sa sobom odnosi sve svoje značajke, osobine i ne znam da li će znanost uspjeti jednog dana definirati sve značajke ili osobine svih ljudi na svijetu, odnosno svakog pojedinog čovjeka koji živi ili je živio na svijetu ili ćemo i dalje biti približno slični i dijeliti se prema određenim kriterijima (boji kože, spolu, DNK ili nečem drugom).

Na kraju svi se moramo složiti da svatko od nas ima određenu ulogu u života i ona i nju nije moguće ponavljati. Ali kao sve uloge i ona je ponekad istovremeno i posebna i opet neponovljiva. Mnoge naučene stvari i oblici društvenog uređenja mogu se zamjenjivati i nasljeđivati i kao npr. neke počasne titule, carevi, vojnici, ratari... Ali svaki je drukčiji.

Ne, ne možemo zamijeniti ni jednog čovjeka imenom i prezimenom s drugim čovjekom, jer svaki je čovjek jedan i jedinstven u svom vremenu i prostoru. Milan Tomičić.

Djed i baka su pohlepni

Pitanje: Neposredno pred porod doživjela sam prometnu nezgodu u kojoj je poginuo moj suprug. Na veliko čudo, dijete se rodilo živo i zdravo, iako nekoliko tjedana ranije. Suprugovi roditelji traže polovicu imovine moga pokojnog supruga, jer da dijete još nije bilo rođeno u trenutku njegove smrti. Koliko znam, dijete koje je začeto, a poslije je rođeno, nasljeđuje ostavitelja. Jesam li u pravu? **(M.V., Dubrovnik)**

Odgovor: U pravu ste, jer prema odredbama nasljednog prava dijete se smatra rođenim čim je začeto, ukoliko se rodi živo. Dakle, roditelji se ne smatraju nasljednicima, jer uz bračnog druga, nasljeđuju potomci, odnosno vaše dijete.

Smrt prije razvoda

Pitanje: Tijekom brakorazvodnog postupka umrla mi je supruga. Razvod nije okončan niti je donesena ikakva presuda glede braka. Zanima me da li imam pravo na nasljeđivanje pokojne supruge, jer nismo imali zajedničke djece? **(R.D., Pula)**

Odgovor: Bračni drug gubi pravo na nasljeđivanje ako je započeta brakorazvodna parnica, iako nije okončana. Time se izjednačava slučaj kada ostavitelj prije smrti podnese tužbu za razvod braka ili zahtjev za poništenje braka iz razloga koji se nakon smrti bračnog partnera pokaže osnovnim. Iz navedenih razloga ne možete imati status nasljednika bez obzira što brak pravno još uvijek postoji.

Livada sporenja

Pitanje: Vlasnik sam veće livade koju sam širio dokupom okolnih parcela za vrijeme dok sam bio u radnom odnosu. Livadu koju sam na taj način proširio, koristio je bez pitanja isključivo moj susjed, i pored

upozorenja da nema pravo parkirati mehanizaciju, automobile, traktore itd. na mojoj livadi, koja je legalno upisana u zemljišne knjige na moje ime. Međutim, susjed se na to nije obazirao, te sam odlučio sudskim putem ishoditi zabranu korištenja moje zemlje od strane susjeda. Što trebam prvo poduzeti? **(K.N., Bjelovar)**

Odgovor: Trebate podnijeti tužbu zbog uznemiravanja tražeći od suda da donese presudu kojom se susjedu zabranjuje daljnje korištenje Vaše zemlje. S obzirom da ste prema Vašim navodima isključivi vlasnik zemljišta, neće biti nikakvih prepreka da sud donese presudu u Vašu korist.

Stan ili imanje

Pitanje: Približava se trenutak kad ću podnijeti zahtjev za odlazak u mirovinu, pa sam u dilemi što učiniti. Naime, moja supruga i ja imamo u vlasništvu veliki stan u centru grada, pa dok sam u radnom odnosu mogu snositi režijske troškove te održavanje stana. Međutim, s obzirom da približno znam da će mi mirovina biti niža od tri tisuće kuna, praktički nećemo imati dovoljno sredstava za troškove stana. Stoga razmišljam da stan prodam i kupim manji ili da stan mijenjam za jedno prigradsko imanje iz kojega bih mogao privređivati drugi dohodak kroz uzgoj voća i povrća. Prema mišljenju stručnjaka stan i spomenuto imanje su iste vrijednosti. Bih li u slučaju zamjene morao platiti porez na promet nekretnina, odnosno snositi troškove za sastav ugovora o zamjeni? **(Ž.J., Osijek)**

Odgovor: Vi ćete morati sami odlučiti. No, najprije provjerite da li je druga strana, koja je vlasnik spomenutog imanja, upisana u zemljišne knjige bez ikakvog tereta. Ako je to u redu, idite na zamjenu, a svaka strana plaća troškove koji se odnose samo na dio koji se stječe razmjenom. To znači da ćete platiti troškove za porez na promet nekretnine za stečeno imanje, a druga strana za stan.

pravni
savjeti

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Kristina Brkić, administrativna tajnica Gradskog povjereništva SUH-a Zagreb

Izbori za dostojanstvo

„Mislim da moramo nastaviti pravednu mirovinsku reformu te izboriti smanjivanje siromaštva umirovljenika, najmasovnije ugrožene skupine u Hrvatskoj“

Kristina Brigović, udata Brkić, rođena je 1943. u Dubrovniku unutar starih zidina u mnogočlanoj obitelji službenika Nikole u Luci Dubrovačkoj. Nakon završene ekonomske škole i ona se zaposlila „kod tate“, a već 1963. upoznala je budućeg muža Milana i kroz koju godinu preselila u Zagreb. Tamo se zaposlila u KRAŠ-u na financijskim i knjigovodstvenim poslovima, gdje je ostala sve do odlaska u mirovinu 1993. godine. Naime, kad je napunila 27 godina staža, firma joj je dokupila potrebni staž i tako je otišla u punu mirovinu sa 35 godina staža.

Udata je već 53 godine. Majka je dvojice sinova i sretna baka troje unučadi. Svaki dan iz prostorija SUH-a u Radničkom domu odlazi unucima Paolu i Lari, koje je čuvala od rođenja, a sada su već odrasli tinejdžeri. Unuka Mia živi blizu njihovog stana u Studentskom gradu, ali nju svakodnevno posjećuje dida.

„Sindikata mi nije nepoznanica. Za vrijeme radnoga vijeka bila sam članica Sindikata prehrambene industrije PPDIV, a u SUH-u sam od 1994. godine kao članica podružnice KRAŠ-a, gdje sam nastavila s aktivizmom, sada za naše umirovljenike. U Kraševoj podružnici vodim evidencije o svakom umirovljeniku, o posjetima bolesnima s

paketom Kraševih proizvoda. Uvijek smo spremni saslušati one koji se nađu u teškoj financijskoj situaciji i u granicama mogućnosti pružiti financijsku pomoć. Nastojimo naše preminule članove ispratiti vijencem i lijepim riječima.

Ina, kako je zovu u SUH-u, od 2003. godine aktivna je kao administrativna tajnica Povjereništva SUH-a Grada Zagreba, gdje je uključena u sve aktivnosti volontiranja za umirovljenike Grada Zagreba. Zadovoljna je svojim aktivnostima i uvjeren da je dobro – činiti dobro.

„Vjerujem da se rad SUH-a može unaprijediti tako da se osluškuju potrebe članstva te da mu se pokaže kako nam je svima stalo do boljeg života naših sugrađana. Takvih je aktivnosti bilo puno, pamtim peticiju protiv siromaštva starijih osoba, prosvjed SUH-a 2017. godine, prvomajske povorke.“, naglašava Ina i dodaje kako se zalaže za uvođenje minimalne mirovine iznad granice siromaštva, povećanje neoporezivog dijela mirovine, povećanje kapaciteta domova za starije, odnosno sve ono što je bitno i ključno za umirovljenike. „Mislim da moramo nastaviti pravednu mirovinsku reformu te izboriti smanjivanje siromaštva umirovljenika, najmasovnije ugrožene skupine u Hrvatskoj. Mirovine moraju rasti!“, kratko zaključuje.

Od najnovijih aktivnosti pozdravlja prikupljanje potpisa za Inicijativu #67JE-PREVIŠE kako bi se raspisao referendum protiv rada do 67 godina, za što su mnogi umirovljenici ne samo dali svoj potpis, već i dežurali na štandovima. „Mislim kako su ovaj referendum spasile bake i djedovi, koji su radi svoje djece i unučadi pridonijeli da se skupilo iznad 740.000 potpisa“, ponosno zaključuje Ina.

Tvrđi, međutim, kako umirovljenici svoja prava znaju i ne znaju, jer se ta prava nedovoljno obrazlažu kroz medije. Primjer je i to da velika većina umirovljenika ne zna što je to dosmrtno uzdržavanje, pa često znaju biti prevareni i izgubiti imovinu. Posebno su opasni privatni domovi i udomitelji koji znaju uvjeriti korisnike da će za stan imati doživotni smještaj u domu, ali na kraju ovi ostanu bez ičega.

„U SUH-u imamo Psihosocijalno i Pravno savjetovalište i sigurna sam da smo mnogim ljudima olakšali situaciju ili ih čak spasili od prijevara. Imamo i mjesečno glasilo Glas umirovljenika u kojem se isto informira o pravima, jer u ovom društvu izgleda da su starije osobe zadnja rupa na svirali. Nadam se stoga da će doći dan kad ćemo dostojanstvenije i sretnije živjeti u našoj Hrvatskoj i na sljedećim izborima birati mudrije“, poručuje Kristina.